

Naša anketa

Krajiny odmietajúce migračný pakt sú „na zlej strane dejín“, zdôraznil pomerne nedávno M. Lajčák svoju šialenú logiku. Čiže bývalé socialistické štáty, ktoré pomáhali rozvojovým štátom pozdvihovať ich vlastné domovy boli tiež na zlej strane dejín?

Ján Kašica, tajomník OblV SZPB, Zvolen: – Európski lídri sú v tejto otázke rozdelení zhruba do dvoch táborov. Pán minister patrí so svojimi výrokmi do tábora politikov, ktorí zastávajú za každú cenu nekontrolovanú migračnú politiku. Je smutné, že absolvent MGIMO má takéto názory a postoje. Bývalé socialistické štáty podporovali ekonomicky rozvojové krajiny a správali sa k nim, ako rovný k rovnému. K tomu by sme sa mali vrátiť. Naše hodnoty, to nie sú vojny, ktoré nikdy nič nevyriešili, len vytvárali odpor, nenávisť a pomstu. Mám obavy, že tento proces je už v takom štádiu, že prinesie viac negatívnych vplyvov pre Európu, ako pozitívnych.

Jozef Petráš, predseda OblV SZPB, Trnava: – Lajčák nepozná svetové strany. Lepšie povedané, vždy sa otáča k tej, odkiaľ má výhody.

Bývalé socialistické krajiny pomáhali rozvojovým krajinám na základe rovnosti a humanitu. Imperialistické ich kolonizovali, drancovali, neskôr humanitárnym bombardovaním rozbili. Ľudí priviedli do biedy a utrpenia.

Onoho času mi jeden priateľ, ktorý pomáhal v Líbyi, daroval svoju vlastnú knihu – Salám alejkum KADDÁFÍ. Salám alejkum LÍBYA. Opisuje v nej život bežných ľudí, ich sociálne vymoženosti, nemožnosť úžery a pod.

Aký to paradox s názormi a postojmi Lajčáka. My sme na zlej strane dejín? Nie, on je na zlej strane, on nie je Slováč! Slovensko je mu ukradnuté a cudzie. Mal by sa vytratiť a nesmraďiť.

Teraz my, čo sme nekolonizovali, máme byť tí, čo prijímajú migrantov? Dokonca sa majú mať u nás lepšie, ako naši dôchodcovia?

To je jasná diagnóza.

Ján Šteuček, člen OblV SZPB, Martin: – Odpoveď na otázku znie, ÁNO. Socialistický tábor sa riadil „INTERNACIONALIZMOM“ a „rozvojovým krajinám“ pomáhal proti „západným neokolonialistom“, takže z pohľadu „Západu“ bol na „zlej strane“. Ale treba tiež povedať, že odvtedy sa tie „ZLÉ STRANY DIAMETRÁLNE ZMENILI“!

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Vyhrál a minul 10 miliónov

Brit Michael Carroll vyhral v roku 2002 v lotérii 10 miliónov libier, no minul ich za 10 rokov, napísali The Sun.

Len čo sa Carroll dostal k týmto peniazom, začal si naplno užívať. Vo svojom obrovskom dome usporadúval jeden večierok za druhým. „Mojich desať miliónov sa vyparilo za desať rokov. Dnes už nemám nič svoje, ani dom, ani auto. No nehorekujem, ľahko prišli – ľahko odišli,“ povedal.

Teraz si Carroll zarába na život ťažkou fyzickou prácou. Káľa drevo a nosí vrecia s uhlím. Lenže jemu to vraj prináša pravé uspokojenie. „Život nie je o peniazoch. Možno to znie zvláštne, no ešte nikdy som nebol šťastnejší, ako vtedy, keď som sa vrátil do práce. Zbedačenie je to najlepšie, čo ma mohlo stretnúť.“ –r–

„Dokedy sa necháme utláčať...“



Predseda Historikkej odbojovej skupiny partizánov v SNP a zahraničí Karol Kuna kedysi povedal, že najvýraznejším ukazovateľom vplyvu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov vo verejnosti je vývoj početného stavu vlastnej členskej základne.

Na oblastnej konferencii SZPB v Trebišove sa ukázalo, že oblastný predseda Milan Urban sa toho s výborom drží viac ako doslova. Pretože pokiaľ iní rátajú svoje prírastky zväčša v jednotlivcoch, trebišovské počty sú hlavne o založení nových základných organizácií. Od 16. zjazdu SZPB v roku 2015 ich založili v štyroch obciach (v Bačkove, Dargove, Malých Ozorovciach a Veľkých Ozorovciach) a oblastné uznesenie na ďalšie štyri roky hovorí o záväzku na založenie piatich ZO SZPB v ďalších obciach.

Samozrejme, že tento úspech sa prejavil aj na zvýšení počtu členov na 606, z čoho 85 je čistý prírastok

(17-timi novými členmi, vrátane štyroch Rómov, prispela ZO SZPB v Novosade). Ak teda Trebišovčania k dnešným 27 základným organizáciám pridajú k 18. zjazdu SZPB naozaj päť nových, stopercentne sa zaradia do päťice najpočetnejších protifašistických kolektívov.

Kto by chcel spoznať jedno z tajomstiev ich úspechu, možno ním je to, že v 11-tich zo 77 obcí okresu sú členmi SZPB aj ich starostovia. Plus primátor a prednosta okresného úradu v Trebišove.

Trebišovskej konferencii sa zúčastnil už len jeden priamy účastník protifašistického odboja. A to Ján Čintala zo ZO SZPB Trebišov 3.

Ďalším dvom žijúcim, ktorých ešte oblasť má, Michalovi Hospodárovi zo ZO SZPB Trebišov 2 a Anne Petrovskej zo ZO SZPB Sečovce 1, to už zdravotný stav nedovolil.

Toto oblastné rokovanie bolo funkčné nielen poukazovaním na pozitívne výsledky, ale aj nezakryvanou kritikou. Do vlastných radov napr. hovorila, že novozaložených ZO SZPB malo byť v skutočnosti päť, čo chcú „vyrovnať“ aspoň do konca tohto roka. No a na navonok prejavenu nespokojnosť, že „z trebišovského OblV SZPB už nikto nebyva pozvaný na oslavy Dňa hrdinov KDO do poľskej Dukly“ reagoval ústredný tajomník SZPB Viliam Longauer a tému pragmaticky, vrátane jej riešenia, dopovedal vedúci organizačného oddelenia SZPB Zdenko Marton.

(Pokračovanie na str. 5)

Slovensko je slobodnejšie ako USA

Mimovládna organizácia Freedom House konštatuje, že dochádza k celosvetovému poklesu politických práv a občianskych slobôd.

Za „neslobodné“ krajiny sa podľa správy považuje Venezuela (19 bodov zo 100), Bielorusko (19), Rusko (20), Čína (11) s Tibetom (len 1)... napríklad Sýria má skóre nula.

USA sú na tom horšie ako Slovensko (88), pretože získali len 86 z možných 100 bodov, čo je výrazný pokles o osem bodov. Sice ešte vždy patria do kategórie „slobodných“ krajín, ich index demokracie je však nižší, ako má Francúzsko, Nemecko, či Veľká Británia, a je blízky krajinám, ako Belize, Chorvátsko, Grécko, Lotyšsko a Mongolsko.

HSP, 6. 2. 2019 (výňatok)

Žlté vesty a opozícia vyhlásili Le Penovú za prezidentku

Francúzsko kráča cestou Venezuely, pretože predstavitelia žltých viest už dávno signalizovali, že ak Macron neodstúpi ako prezident sám, tak urobí všetko pre jeho zvrhnutie. Zároveň verejne vyhlasovali, že pre nich je jedinou vhodnou osobnosťou pre obnovu Francúzska a nastolenie iného systému vládnutia len Marine Le Penová.

Otázkou však je. Majú na to Žlté vesty právo?

Odpoveďou je, že všetci, ktorí podporili Venezuelčana Juana Guaidoa, musia pri rovnakej hre podporiť aj Marine Le Penovú!!! Lebo sú to oni, kto legitimizoval právo džungle.

– vmi –

Na zamyslenie: Nikdy, nikdy, ale nikdy sa nevzdávajte!

Winston Churchill

ISSN 03223-2018



9 770323 201002



04

Stratíme ďalšiu časť suverenity?

Podľa stránky topky.sk, ktorá sa odvoláva na oficiálnu stránku americkej vlády (o návrhu a plánovaní vojenského objektu) Američania vraj rátajú s výstavbou „vojenského centra“ v Slovenskej republike.

Má ísť o americký tender na výstavbu malej základne, pričom ponuky mohli jednotlivé firmy zasielať do februára. Záujemcovia pri tom podľa správy o tendri mali kontaktovať americké zastúpenie vo Wiesbadene v SRN.

„Zákazku môže vyhrať iba

americká spoločnosť, pričom musí byť schopná komunikovať so slovenskými úradmi v slovenčine. V tendri ide predovšetkým o naplánovanie a dizajn vojenských zariadení, o ďalšie plánovanie, o rôzne topografické mapy a prieskumy,“ píše podľa HSP americký server.



Portál Topky, ktorý o projekte informoval, uviedol, že údajne už v auguste by mala byť známa presná lokalita, kde konkrétne bude vojenské centrum stáť i kto bude zhotoviteľom projektu.

Hirošima a Nagasaki žiadajú pomoc

Obete atómového útoku v Hirošime a Nagasaki sú presvedčené, že Japonsko by sa malo stať prostredníkom medzi Spojenými štátmi a Ruskom, aby zastavilo zrušenie Zmluvy o likvidácii rakiet stredného a krátkého doletu (INF)

„Je to veľmi znepokojujúce, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy sa môžu objaviť nové krajiny, ktoré vlast-

nia jadrové zbrane a preteky v zbrojení sa stanú neobmedzené. Máme ešte 6 mesiacov pred odstúpením od zmluvy.

Japonská vláda sa musí stať sprostredkovateľom, aby zastavila proces odstúpenia od zmluvy,“ povedal televízii NHK Tošijuki Mimaki, predseda japonskej asociácie organizácií, ktoré zjednocujú obeť atómových a vodíkových zbraní. **S využitím HSP z 3. 2. 2019**

Putin slúbil okamžitú odpoveď a tá prišla

Rusko okamžite zareagovalo na vystúpenie USA zo Zmluvy o likvidácii rakiet krátkého a stredného dosahu a pozastavilo jej platnosť. Putin tým splnil slub o „okamžitej reakcii“. Navyše vydal príkaz na „prizemlenie“ Kalibrov, čo znamená len jedno – upraviť tieto rakety aj na pozemný variant.

Pri stretnutí s ministrom zahraničia S. Lavrovom a obrany S. Šojgu ruský prezident zdôraznil, že prijatím odvetných opatrení sa Rusko nesmie dať zatahnuť do nákladných

pretekov v zbrojení (Hovorí sa, že sa už začala Studená vojna 2.0 – pozn. Bojovník). Informoval tiež, že ruské rakety krátkého a stredného dosahu nebudú rozmiestnené

skôr, ako analogické zbrane rozmiestnia USA v Európe, či v iných regiónoch.

Mimoriadne dôležitou a varovnou je Putinova požiadavka neiniciovat' s USA žiadne rozhovory o odzbrojení. „Počkáme si, kým naši partneri dozrejú na to, aby s nami viedli rovnoprávny a zmysluplný dialóg...“

S využitím vz.ru s 2. 2. 2019

Keď Ukrajina vstúpi do EÚ, stratí územia?

Ide o tie, ktoré k nej boli pripojené na základe výsledku 2. sv. vojny, vyhlásil cez facebook prezidentský kandidát Jevgenij Murajev a uviedol, že voči jeho vlasti majú územné a iné nároky takmer všetci jej susedia.

Poukázal pri tom na čudnú okolnosť, ktorá Ukrajinu pred stratou týchto území chráni.

Je to vraj ničenie si hospodárstva a práva vlastného štátu, čo bráni, aby sa Ukrajina stala

členom EÚ. A teda, aby sa následne spustila aj reťaz vznášania reštitučných nárokov okolitých štátov.

Veď aj SR by mohla prehovoriť o Podkarpatskej Rusi.

- r -

Trump o novom prístupe USA k vojnám

Americký prezident oznámil snahu zastaviť nekonečné bojové operácie, ktorých účastníkmi sú aj USA.

Vo svojej reči ku Kongresu „O stave štátu“ vyhlásil, že prehodnotí prístup USA k účasti v ozbrojených konfliktoch v cudzine.

„Už ako prezidentský kandidát som slúbil

nový prístup. Veľké štáty nevedú nekonečné vojny,“ uviedol Trump a dodal, že „za ostatné dva roky sme úplne začali prestrojovať americké ozbrojené sily“.

Spomenul tiež narastajúci zbrojný rozpočet, ktorý na tento rok ráta so 716 miliardami USD.

Podľa kp.ru, 6. 2. 2019

Taliansko učí EÚ demokracii

Taliansko neuznáva prezidentského samovyhlásenca Venezuely Juana Guaidóa, vyhlásil námestník ministra zahraničia Manlio di Stefano.

Zároveň vyslal poučenie všetkým štátom NATO a EÚ,

ktoré sa tvária, že sú demokratické. MZV Talianska je „absol-

útne proti“ pokusom akéhokoľvek štátu alebo skupiny štátov „určovať zahraničnú politiku iného štátu“. Di Stefano pri tom vyhlásil, že takýto postoj „sa nazýva princípom nezasahovania a vyzýva na to OSN“. - r -

Nemci: USA sú pre Európu hlavnou hrozbou

Noviny Die Zeit napísali, že polovica obyvateľov Nemecka sa nazdáva, že USA sú omnoho väčšou hrozbou pre bezpečnosť Európy ako Rusko. Nemecký list sa odvolal na prieskum Nadácie Friedricha Eberta.

Podľa prieskumu 50 % Nemcov nazvalo Spojené štáty hlavnou hrozbou pre európske štáty,

kým Rusko takto vníma len 33 % Nemcov. 50 % respondentov vidí zhoršenú bezpečnosť Európy v rozšírení NATO a 41 % v rozšírení EÚ. 54 % Nemcov si zároveň myslí, že do zabezpečenia bezpečnosti treba investovať viac prostriedkov.

- r -

Čo píšú iní

■ Japonci sa vzdali pojmu „nezákonná okupácia Kuríl“

Počas každoročného celonárodného zjazdu za „návrat Kuríl“ v Tokiu po prvýkrát nebol použitý pojem „nezákonná okupácia“ ostrovov Ruskom.

Predseda vlády Sindzó Abe poznamenal, že fráza, ktorá sa stala pre predstaviteľov Japonska tradičnou, nebude sa používať kvôli zlepšeniu vzťahov Moskvy a Tokia.

Podľa vz.ru, 7. 2. 2019

■ Petrohrad nás varuje

Nikto si príliš nevnímal toho, čo sa odohralo v Leningrade, čiže dnes opäť v Petrohrade. V ČR politikov vôbec nezaujímal 872 dní blokády Leningradu, ktorá v deň, kedy bola prerazená, tak Hitlerove vojská boli o ďalšiu priečku bližšie k porážke.

V médiách bola malá zmienka. Je to signál neschopnosti poučiť sa z histórie, varuje ústecký senátor Jaroslav Doubrava.

„Nedoceňujeme odolnosť a kultúru Ruska. A nedoceňujeme, že politika vtedajšieho Sovietskeho zväzu nemá nič spoločné so súčasnosťou. Akékoľvek reminiscencie sú zbytočné. Dnes máme spoločného nepriateľa – agresívny islam a hlúpych politikov – rovnako hlúpych ako boli tí, ktorí otvorili cestu Hitlerovi. Dnes ju otvárajú islamizmu,“ varuje senátor Doubrava.

Prvnizpravy.cz, 6. 2. 2019 (výňatok)

■ Macron dal do jedného radu Rusov a fašistov

Zareagovala na to oficiálna predstaviteľka MZV RF Marija Zacharova a poradila francúzskemu prezidentovi, aby si dal do jedného radu Adolfa Hitlera a Napoleona.

Macron pred francúzskymi novinármi obvinil Rusko zo zasahovania do vnútropolitického krízy vo Francúzsku a vyhlásil, že „fašisti, ultraľavicoví radikáli a Rusi“ prostredníctvom sociálnych sietí manipulujú s francúzskymi médiami.

Zacharova na to vyhlásila, že rozhodnutie postaviť do jedného radu fašistov a Rusov „je buď neobyčajná podlosť alebo totálna nevzdelanosť“ alebo „úspešná kombinácia oboch týchto kvalít u jedného človeka“. „Ak sa prezidentovi Francúzska žiada robiť historické paralely, potom je vhodnejšie porovnávať Hitlera s Napoleonom,“ dodala.

Podľa vz.ru, 4. 2. 2019

■ Miesto, kde sa našla „stratená Hitlerova flotila“

Televízna stanica TRT Haber zverejnila zábery z miesta v Čiernom mori, na ktorom boli nájdené tri nemecké ponorky z čias 2. sv. vojny. Jedna z ponoriek bola objavená neďaleko mesta Agva. Ďalšie dve sa nachádzali vo vodách v blízkosti Istanbulu.

Vojnové lode sa potopili v roku 1944 blízko tureckého pobrežia. Lode boli označené za „stratenú flotilu Hitlera“, a to kvôli tomu, že dlhú dobu nebolo známe, kde sa nachádzajú.

HSP, 3. 2. 2019, Sputnik

■ Víťazstvo má meno Stalingrad

2. februára 1943 kapitulovali posledné jednotky nemeckej 6. armády. Dva dni predtým, 31. januára, kapituloval jej veliteľ maršal Friedrich Paulus. Nad Stalingradom zaviali biele zástavy kapitulácie. Nemecký sen o víťazstve na Volge sa skončil.

Z pôvodnej 270 tisícovej nemeckej armády bolo zajatých okolo 100 tisíc zubožených a vyhladovaných nemeckých, ale aj rumunských a talianskych vojakov. Už 8. januára 1943 bola obkľúčenej armáde ponúknutá veľkorysá kapitulácia, tá však bola odmietnutá. Potom už prebiehal len zúfalý boj o prežitie a o posledné miesta v lietadlách zo Stalingradu. Nemecký sen o bleskovej vojne proti ZSSR sa pri Stalingrade zrútil. Červená armáda niesla hlavnú záťaž boja proti nacizmu, toľko sľubovaný západný front bol v nedohľadne. Stalingrad sa stal symbolom víťazstva nad nacistickým Nemeckom. Ocenil to aj britský kráľ Juraj VI., ktorý nechal vyrobiť ocelový meč, ako dôkaz vďačnosti za toto víťazstvo. Z poverenia kráľa ho Stalinovi odovzdal v Jalte vo februári 1945 W. Churchill.

V duchu dnešného protiruského ťaženia je snahou západných politikov a médií prekresliť udalosti spojené s 2. sv. vojnou, znížiť podiel a zásluhy ZSSR na porážke hitlerovského Nemecka. Preto si pripomíname Stalingrad, dnešný Volgograd.

Za nemeckou armádou zostali tisíce vypálených dedín a miest, milióny obetí... Neznalým treba pripomenúť, že Červená armáda hnala Nemcov od Stalingradu cez Kursk, Charkov, Kyjev, Krym... až do Berlína. Naši hrdinovia v československých rovnošatách spoločne s Červenou armádou oslobodzovali Kyjev, Ukrajinu, Slovensko i Poľsko...

Písali dejiny a domov sa vracali ako víťazi...!!!

Novarepublika.cz, 2. 2. 2019 (krátené)

(Pokračovanie na str. 4)

Jednota pri zachovaní pamiatky protifašistických hrdinov

V stredu 6. februára 2019 navštívil predsedu SZPB Pavla Sečkára veľvyslanec RF Alexej Leonidovič Fedotov, aby mu zagraťoval k nedávnym 80. narodeninám. Obaja funkcionári spoločné stretnutie využili na zhodnotenie spolupráce v minulom roku a na informáciu o svojich tohtoročných zámeroch.

Predseda Sečkár sa veľvyslancovi Fedotovi poďakoval za všetko, čím pomohol pri podpore našej protifašistickej myšlienky. Osobitne za finančnú a organizátorskú pomoc pri oprave pamätníkov hrdinov, ktorí Slovákom vybojovali slobodu. Obaja funkcionári sa vzájomne ubezpečili, že takáto pomoc a spolupráca bude pokračovať aj v tomto roku. Zhodli sa tiež na tom, že najdôležitejšími protifašistickými výročiami tohto roka sú 75. výročie SNP a 80. výročie vypuknutia 2. sv. vojny, na ktoré sa budú sústreďovať aj obaja partneri.

Alexej Leonidovič informoval predsedu SZPB aj o jednej zaujímavej novinke. Veľvyslanectvo RF totiž plánuje realizovať projekt nakrúcania 6-dielneho filmového dokumentu, venovaného strate-

gickým operáciám oslobodzovania Slovenska spod fašistickej okupácie. Každý diel bude venovaný konkrétnym udalostiam

vojnového diania, o čom budú rozprávať priami účastníci vojny a ich potomkovia. Filmy majú zaznamenať pietne miesta na území Slovenska, pomníky a pamätníky, muzeálne exponáty a dokumentárne zábery z vojnových rokov.

Predseda SZPB i vedúci mediálneho oddelenia zabezpečili dramaturgičku dokumentu Jekaterinu Rogalskú, že zo slovenskej strany jej bude poskytnutá všetka podpora a pomoc.

-r-



Významná osobnosť Podjavoriny

Podujatie „Javorina, Javorina...“ vzdalo i tento rok hold osobnostiam, ktoré zviditeľňujú podjavorinský región.

Tento rok získala titul Významná osobnosť Podjavoriny dlhoročná členka SZPB Elena Kovárová za aktívnu účasť v protifašistickom odboji v podjavorinskom kraji a obetavú prácu v ZO SZPB Stará Turá.

Jej rodná staroturanská osada Hlavina patrila počas príprav SNP medzi prvé, kde sa začali stretnutia partizánov. Celá rodina sa zapojila do príprav SNP a pomáhala i napriek skromným podmienkam, aby partizáni prežili. Pani Elena bola v tom čase len žiačkou ZŠ, vykonávala cenné služby tým, že prinášala správy o pohybe ne-



meckých vojakov, ktorí boli ubytovaní v Starej Turej. Pracovala ako spojka, správy odovzdávala

skupine 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina. Za činnosť a pomoc v SNP bola po skončení vojny ocenená osvedčením podľa zákona č. 255/1946 Zb.

Od roku 1950 je členkou ZO SZPB v Starej Turej. Najskôr tu pôsobila ako tajomníčka, neskôr ako predsedníčka a od novembra roku 2018 ako čestná predsedníčka. Do roku 2018 bola aktívnou členkou predsedníctva oblastného výboru SZPB v Novom Meste nad Váhom. I napriek svojmu vysokému veku aktívne spoločensky žije, zaujíma sa o veci verejné, zúčastňuje sa besied s mládežou.

Simona Štepanovicová
snímka Vladimír Brezinský

Čo zaznelo na 26. schôdzi PS ČR 22. 1. 2019

K návrhu na zaradenie nového bodu o nemeckých vojnových reparáciách.

Podpredseda snemovne Tomio Okamura uviedol, že je potrebné otvoriť nedoriešenú otázku vojnových reparácií, čiže náhrady škôd, „ktoré nám dodnes dlhuje SRN ako nástupca hitlerovského Nemecka. Podľa našich konzervatívnych odhadov na základe porovnania priemerných miezd vtedy a dnes, Nemecko nám k dnešku dlhuje 10 až 15 tisíc miliárd korún,“ povedal.

„Tieto naše peniaze malo Nemecko po 70 rokov k dispozícii a mohlo s nimi úspešne budovať prosper-

ritu. Nám naopak tieto peniaze chýbajú a nepochybne sa môžeme pýtať, za koho peniaze majú Nemci vysoké platy, vysoké dôchodky a za koho peniaze si kúpili naše fabriky v deväťdesiatych rokoch, z ktorých opäť majú miliardové zisky naši drahí susedia.

Téma vojnových reparácií je celkom úmyselne zahmlievaná nepravdami, preto mi dovoľte zhrnúť pár faktov.“

Viac na: <http://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026002.htm>

Návrh nebol prijatý. Zo 187 poslancov bolo „za“ 34, „proti“ 129, „zdržalo sa“ 24.

1,5 milióna za rodný dom Hitlera

Súd zaviazal rakúske úrady vyplatiť 1,5 milióna euro bývalej vlastníčke domu na západe Rakúska, kde sa narodil Adolf Hitler, napísali noviny Salzburger Nachrichten. Táto kompenzácia je päťkrát vyššia, ako predtým vyplatených 310 tisíc euro.

Rakúsky list píše, že expertné hodnotenie ukázalo, že dokonca aj bez pozornosti na „neordinálnosť“ domu je jeho cena 812 tisíc euro a so „zará-

taním jeho historického významu bol ohodnotený na sumu 1,5 milióna eur.“

V júni 2017 ústavný súd Rakúska potvrdil zákonnosť vyvlastnenia domu, v ktorom sa narodil Adolf Hitler. Ústavný súd tým priznal ústavnosť rozhodnutia rakúskych úradov, ktoré rozhodli o vyvlastnení tohto domu z obavy, že sa môže stať pútnym miestom neonacistov.

Podľa ria.ru, 6. 2. 2019

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom:

– Podľa ministra ZVaEZ je SR na zlej strane dejín preto, lebo odmietame migračný pakt o prerozdelení migrantov do všetkých štátov EÚ. Pričom migrácia sa vymkla z rúk hlavne Nemcom. Západní politici hovoria, že je našou povinnosťou ich prijať, pretože utekajú zo svojich domovov pred občianskou vojnou. Pokiaľ viem, Slovensko ani v Afrike a ani v Ázii nebojuje proti žiadnemu štátu. Väčšina migrantov ide do Európy z ekonomických dôvodov, ale chcú zostať v západnej Európe, Nemecku, Anglicku a v ďalších štátoch.

Títo migranti nemajú záujem o život na Slovensku. O to, na akej strane dejín je Slovensko, rozhodnú dejiny, ale aj o tom, či táto nekontrolovateľná migrácia bola zo strany západných politikov správna.

Áno, Československo ako socialistická krajina, pomáhala rozvojovým štátom pozdvihnúť ich vedomostnú úroveň, tisíce ich študovalo v našej vlasti, pomáhali sme im ekonomicky, ale aj vojensky. Túto pomoc hodnotím ako akt solidarity.

Slavomír Fijalka, predseda HDK pri ObIV SZPB, Nitra: – Šialená logika ministra Lajčáka je ďalším dôkazom toho, že tento človek chorobne sa ženúci za svojou kariérou, je poslušným lokajom EÚ a NATO. Nie je dôstojným zástupcom reprezentujúcim skutočné záujmy Slovenska. Už dávno mal odstúpiť zo svojej funkcie.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Pamätník v Trnave zostáva na mieste

Avizovaná revitalizácia Námestia SNP sa oneskorí. V súčasnosti trnavská radnica ráta s tým, že pamätník Víťazstvo zostane na svojom súčasnom mieste. Ešte nedávno sa vedenie radnice prikláňalo skôr k tomu, aby bol pamätník z roku 1959 presťahovaný na Študentskú ulicu.

Prioritou revitalizácie Námestia SNP v Trnave bude vraj finančne aj technicky náročná rekonštrukcia pamätníka Víťazstvo, ktorý je zo statického hľadiska takmer v havarijnom stave. „Ministerstvo obrany RF vyjadrilo prianie, aby pamätník ostal na svojom mieste a deklarovalo ochotu prevziať veľkú časť finančných nákladov spojených s jeho rekonštrukciou na svoje plecia,“ zverejnilo mesto aktuálne informácie.

Podľa Trnava-live.sk z 11. 2. 2019

Pozvánka do Horných Orešian

Zbrane i uniformy vojakov, ktorí operovali v pohorí Malých Karpát pri obci Horné Orešany počas SNP, si bude možné pozrieť na výstave, ktorú pripravujú na sobotu 23. februára. V hornorešianskom kultúrnom dome sa časťou svojej zbierky predstaví Klub vojenskej histórie Trnavská posádka.

„Pripomenieme si ňou výročie SNP. V tomto roku sa pri tejto príležitosti uskutoční veľa podujatí, na viacerých budeme mať účasť, tak začíname už teraz,“ povedal pre TASR Martin Ostrovský z KVH. Uviedol, že aj na západnom Slovensku pôsobili počas 2. sv. vojny partizánske skupiny a odohrali sa tu mnohé boje. „Výnimkou nebolo ani okolie Horných Orešian v okrese Trnava,“ uviedol.

KVH sa hlási k odkazu Trnavskej posádky, ktorá o sile zhruba tritisíc mužov ako jediná zo západu odišla do SNP a zapojila sa do bojov v oblasti Hronský Beňadik, Zlaté Moravce, Píla, Horné a Dolné Hámre, Nová Baňa, Žarnovica a Kremnica.

Zoskupenie nadšencov vojnovnej histórie pôsobí od roku 2016, jeho členovia však majú dlhoročné skúsenosti v iných kluboch.

Podľa pravda.sk

Rok 2019 je Rokom M. R. Štefánika

Na návrh Ministerstva kultúry (MK) SR to 6. februára schválila vláda. Vyhlásenie vzdáva hold jednej z najvýraznejších osobností novodobých slovenských dejín a zároveň reflektuje na výročie, ktoré si v prípade osobnosti Štefánika Slovensko pripomenie.

„Tento rok 4. mája uplynie 100 rokov od tragickej smrti M. R. Štefánika neďaleko Ivanka pri Dunaji, na 21. júla 2020 zasa pripadá 140. výročie jeho narodenia sa v Košariskách pri Brezovej pod Bradlom,“ pripomína MK SR.

Osobnosť Štefánika si pripomenie aj Slovenská pošta, ktorá má 3. mája 2019 vydať známku Československé légie a M. R. Štefánik.

-r-

Ďakujeme hrdinom za našu slobodu

Dňa 18. januára 2019 Mesto Hanušovce nad Topľou, mestské kultúrne stredisko a ZO SZPB uskutočnili slávnosť 74. výročia oslobodenia mesta Hanušovce nad Topľou.

Novozvolený primátor Štefan Straka a predsedníčka ZO SZPB Helena Lipčáková v príhovorech poukázali na hrôzy fašizmu a vyslovili úctu a uznanie všetkým padlým aj z radov miestnych občanov, ktorých mená sú

zvečnené na našom pamätníku. Pietneho aktu pri pamätníku SNP sa zúčastnili predstavitelia mesta a mestského úradu, predstavitelia škôl, žiaci ZŠ a občania Hanušoviec nad Topľou. Krojovaný sprievod tvorili čle-

novia folklórnych súborov Vargovčan a Oblík.

Po pietnom akte usporiadala riaditeľka MsKS Ľubica Tomková s H. Lipčákovou pre členov ZO SZPB a organizátorov spomienkové stretnutie v Malom kaštieli, počas ktorého vstúpilo do SZPB 5 nových členov, vrátane primátora. **- HL -**



Pri pamätníku primátor s L. Tomkovou a H. Lipčákovou.

S účasťou predsedu vlády SR

V dňoch 18. až 21. januára si občania našich miest a obcí, členovia SZPB, predstavitelia samosprávy a štátnej správy, miestnych organizácií, politických strán a mládež položením vencov pripomenuli 74. výročie oslobodenia od fašizmu vojskami Červenej armády.

V Prešove sa 18. januára okrem primátorky Andrei Turčanovej počas pietneho aktu prihovoril k účastníkom aj predseda vlády SR Peter Pellegrini. Jeho príhovor potleskom ocenili všetci účastníci pietneho zhromaždenia, najmä členovia SZPB. K prítomným občanom prehovoril aj radca Veľvyslanectva RF v SR Vitalij Kozlov.

Okrem Prešova pietne a spomienkové zhromaždenia dôstojne prebehli v mestách Sabinov, Veľký Šariš, v obciach Ľutina a Ľubotice.

Už tradične sa na týchto zhromaždeniach zúčastnili príslušníci Ozbrojených síl SR, klubu vojen-

skej histórie „Dukla“, ale najmä deti z materskej škôlky Bajkalská 31 pod vedením riaditeľky Renáty Gumánovej.

Organizátorom pietneho a spomienkového zhromaždenia bolo mesto Prešov a Oblastná organizácia SZPB v Prešove. Zúčastnilo sa ho približne 300 osôb. **Jozef Čorba**



Egreš – pieta pri príležitosti 74. výročia oslobodenia

ZO SZPB v Egreši s podporou obecného úradu dňa 16. 12. 2018 z príležitosti 74. výročia oslobodenia obce uskutočnila spomienkové podujatie v miestnom parku pri pamätníku, ktorý bol postavený v roku 1970 na počesť 13 padlým miestnym obyvateľom počas 2. sv. vojny a prechodu frontu obcou.

V slávnostnom príhovore predsedu ZO SZPB Pavol Ferenc, v dejinnom pohľadu sa poukázal na to, že obec patrí medzi

107 vypálených, že front sa v nej zastavil na 3 týždne, pričom boje o ňu neutíchali.

Spomienkového aktu sa zúčastnili aj kňazi miestnych farností –

za rímskokatolícku Stanislav Fedor a za gréckokatolícku Marek Kovaľ, ktorí zároveň požehnali a posvätili zrenovovaný pamätník. **- PF -, snímka G. Timková**



ZO SZPB Kežmarok, MsÚ Kežmarok, OU Kežmarok, Klub vojakov SR Kežmarok, delegácia vojakov v zálohe z družobného mesta Bochnia a žiaci základnej školy si 28. januára pietnou spomienkou pri pamätníku padlých partizánov pripomenuli 74. výročie oslobodenia mesta. **ZO SZPB Kežmarok**

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

■ Velvyslanec Ukrajiny sa postavil za banderovcov

Ukrajinský veľvyslanec v ČR Jevhen Perebyjnis, ktorý spre-vádzal ministra zahraničia Tomáša Petříčka na jeho nedávnej návšteve Ukrajiny, sa podielil o dojmy z nej a opäť sa postavil za banderovcov.

Veľvyslanec uviedol, že Petříček počas návštevy nadniesol otázku zodpovednosti Ukrajinskej povstaleckej armády za vyvražďovanie volynských Čechov. V česko-ukrajinských vzťahoch však podľa neho neexistujú „bolestivé momenty“. „Podľa mňa bola téma Ukrajinskej povstaleckej armády v ČR vytvorená trochu umelo. Samozrejme, história UPA je nejednoznačná a trochu kontroverzná, ale ukrajinská povstalecká armáda nebojovala proti Čechom. Existujú o tom dôkazy v archívnych dokumentoch a štúdiách historikov. Ide o mýtus, ktorý komunisti vytvorili v Československu po 2. sv. vojne a ktorý je, bohužiaľ, stále nažive,“ dodal.

Diplomat Jevhen Perebyjnis si nedávno získal veľkú pozornosť kvôli radu provokácií. Najskôr si vo svojom komentári k výroku Václava Klauza položil otázku, či vyjadrenie bývalého českého prezidenta o Ukrajine znamená súhlas s tými, ktorí si mysleli, že práve Československo v roku 1938 vyprovokovalo Hitlera. Potom si 8. januára Perebyjnis dovolil povedať, že Česi podľa neho bojovali na strane banderovcov a predviedol, ako vie pracovať s Photoshoppom, keď sa na Twitteri vytasil s ukrajinskou zástavou nad Pražským hradom.

Cz.sputniknews.com, 2. 2. 2019 (výtah)

■ Dekomunizácia nevyhnutne ospravedlní nacizmus

O nevyhnutnej premene dekomunizácie na ospravedlňovanie nacizmu (o odsúdení komunizmu na renacifikáciu), v dôsledku porovnania týchto dvoch diametrálne protichodných ideológií, prehovoril politológ a vodca hnutia Podstata času Sergej Kurgin 28. januára v relácii „Večer s Vladimírom Solovjovom“ v televízii Rossija 1.

Politológ porovnal prebiehajúci proces „masívnej dekomunizácie“ so spojenými nádobami: čím ostrejší je proces dekomunizácie, o to rýchlejšie prebieha protikladný proces – ospravedlňovanie vodcu nacistického Nemecka Adolfa Hitlera, pretože „bojoval s komunistami“. „Bolo mi úplne jasné, že od toho okamihu, kedy sa začala táto dekomunizácia, sa to skôr či neskôr zmení na renacifikáciu,“ poznamenal analytik a zdôraznil, že v Nemecku sa už hovorí, že nastal čas, aby sa kajalo aj Rusko.

Dekomunizácia vraj súčasne znamená nielen vštípenie komplexu viny ruskej spoločnosti, ale aj nevyhnutné dôsledky v zahraničnej a domácej politike. „Ide o vnútený komplex viny: kajajte sa a pokiaľ sa budete musieť kajať, potom musíte za všetko platiť,“ pokračoval Kurgin.

„Náš štát a naši ľudia si uvedomujú, že len čo sa začneme kajať za komunizmus, tým sa to neskončí. Bude povedané, že sme to znášali vyše 70 rokov,“ poznamenal. „Ste neplnohodnotný národ, oteraz budete pod vonkajšou správou po dobu ďalších 140 rokov a postupne sa budete napravovať.“

Nezabúdajme, poukazuje Kurgin, že po pokání bude zabudnuté aj hrdinstvo sovietskeho ľudu cez Veľkú vlasteneckú vojnu. „A v rámci celej tejto záležitosti sa skôr či neskôr jednoducho nedá zabudnúť na hrdinstvo sovietskeho ľudu vo Veľkej vlasteneckej vojne,“ upozorňuje politológ.

Okrem toho sú tieto procesy špecifické. Veď denacifikácia, ktorá prebiehala v NSR po 2. sv. vojne, z nejakého dôvodu obsahovala nielen nacistických ideológov, ale aj predstaviteľov veľkej nemeckej kultúry, vrátane Friedricha Schillera a Johanna Wolfganga Goetheho.

Keď politológ poukazoval na absurditu pokusov prirovnávania „jednej z najhumanistickejších ideológií (komunizmu) k zúrivému anti-humanizmu (nacizmu),“ upozornil, že spôsob, ako to dosiahnuť, bol nájdený hlavne v prácach filozofa Karla Poppera, ktorý sformoval koncepciu otvorenej spoločnosti, ktorá nevie existovať bez nepriateľov. No a za nepriateľov tejto spoločnosti boli podľa Kurgina vyhlásení nielen ideológ ľavicového hnutia Karl Marx, ale aj starogrécky filozof Platón, rovnako ako najvýznamnejší predstaviteľ nemeckej klasickej filozofie Georg Wilhelm Friedrich Hegel.

Táto ideológia po prvýkrát porovnala nacizmus a komunizmus a v tomto zmysle sa od tohto okamihu začal desivý proces, v ktorom, samozrejme, bude skôr či neskôr zabudnutý holokaust, upozornil politológ.

„A preto bude nutné ospravedlniť Hitlera, lebo ten nemôže byť ospravedlnený bez toho, aby sa nepovedalo, že Židia sú si sami na vine,“ uzavrel.

Novarepublika.cz, 31. 1. 2019 (krátené)

„Dokedy sa necháme utláčať...“

(Dokončenie zo str. 1)

Správa a diskusia ešte tvrdšie reagovala nielen na organizáciu minuloročných osláv SNP v B. Bystrici, ale aj na údajné zámery spojiť tohtoročné oslavy Výročia SNP s 15. výročím vstupu SR do NATO a so tým výročím úmrtia M. R. Štefánika. Jednoznačná a nekompromisná reakciu delegátov vyjadrovali slová – Čo s tým má spoločné Slovenské národné povstanie? A jedna z delegátok sa rovno opýtala: „Dokedy sa necháme utláčať? Nejakí traja v štátnej správe chcú nám, tisícim, nariadovať, ako si máme osláviť svoju najväčšiu protifašistickú udalosť?“

Nespokojnosť trebišovskí delegáti vyjadрили aj so stavom monumentu na Dargove, čo je téma, ku ktorej sa komplexnejšie vrátíme v budúcich číslach.

Trebišovská oblasť konferencia svojím pragmatizmom potvrdila, že nie je len oslavným stretnutím delegátov, ale že je predovšetkým nástrojom na dosiahnutie vyššej efektivity svojej práce a na získanie viac kompetencií a možností. Práve to má dosiahnuť návrh, ktorý uznesením vyslala 17. zjazdu SZPB. Ide ním o Stanovami SZPB odobrené vytváranie „Klubov mladých priateľov“ pri oblasťných výboroch, o ich právnej i finančnej organizácii, na čo vraj „dozrel čas“. Správa o tomto zámere zdôraznila, že dajme mladému človeku „takú ponuku v Klube mladých priateľov SZPB, aby neprijal ponuku od neonacistov, extrémistov a nacionalistov“. A že „zvýšime aktivity pri organizovaní podujatí, ktoré sú zaujímavé pre mladých ľudí,“ čo je vraj výzva aj pre oblasťnú komisiu pre učiteľov, ženy a mládež a aj pre historicko-dokumentačnú komisiu.

Veľmi príjemné bolo počúvať správu a diskusiu o starostlivosti o pomníky



V. Longauerom a M. Urbanom je významovaný vojnový hrdina Ján Čintala (viac sa o ňom dočítate v niektorom z budúcich čísel).

a pamätníky. Aj tu sa zniešla kritika na poškodený text na Pamätníku osloboditeľov na trebišovskom Mestskom cintoríne, no poukázané bolo aj na opačný postoj samosprávy. A to v obci Veľaty, „v ktorej pričinením starostu bol 30. 11. 2018 odhalený pomník 58 občanom, ktorí bojovali v 2. sv. vojne“.

Pochválená bola tiež spolupráca s armádou, konkrétne vzťah náčelníka GŠ Mariána Zmeka k tunajším protifašistickým odbojárom. Cenená je aj medzinárodná spolupráca s maďarskými a ukrajinskými antifasistami.

Slabšou stránkou tejto konferencie bola dnes už bývalým oblasťným tajomníkom Milanom Malým prednesená správa o hospodárení. Jej nedostatkom bola suchá konštatácia čísel bez uvedenia, ako vyjadrujú plánovaný a dosiahnutý rozpočet.

Oblasťná konferencia SZPB potvrdila vo funkcii oblasťného predsedu Milana Urbana a do funkcie oblasťnej tajomníčky bola zvolená Mária Kolesárová.

Vladimír Mikunda



Hlasovanie trebišovských delegátov.

Miesto pre...



Jozefa Čorbu, predsedu Oblasťného výboru SZPB v Prešove

Oblasťná organizácia SZPB v Prešove regionálne zahŕňa okres Prešov a Sabinov. K 31. 12. 2018 má 284 členov platiacich si členské príspevky, ktorí pôsobia v 16-tich ZO SZPB.

Typickou črtou tejto oblasťnej organizácie je, že „fašuhom“ a jadrom je jej najpočetnejšia ZO SZPB pri ZV SR Klub Prešov. Výhodou je, že v sídle má dislokované veliteľstvo 2. mb a vrtuľníkového krídla a pomoc ich príslušníkov pri zabezpečovaní pietnych aktov v regióne.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Plne sa venujeme príprave oblasťnej konferencie SZPB, spracúvame podkladové materiály, vyberáme vhodných kandidátov do výboru...

Na konferencii chceme prijať čestný historický názov OblV SZPB v Prešove kpt. in memoriam Imricha Jacko-Lysáka. Rodina a príbuzní s tým súhlasia.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Za najväčší úspech pokladám účasť predsedu vlády SR Petra Pellegriniho na pietnom akte kladenia vencov 18. 1. 2019 pri príležitosti 74. výročia oslobodenia mesta Prešov a jeho okolia, ako aj jeho stretnutie a besedu s našimi členmi, na ktorom nám prisľúbil finančnú pomoc na vydanie zborníka **Protifašistický odboj v prešovskom regióne v rokoch 1939–1945**.

Potešilo ma, že predseda vlády nás uistil, že vláda sa bude zaoberať pripomienkami našich členov na organizáciu celoštátnych osláv Výročia SNP a Dňa hrdinov KDO.

Nedarí sa nám zastaviť pokles členskej základne a jej omladzovanie u prevažnej väčšiny ZO SZPB.

Čo očakávate od XVII. zjazdu SZPB na zefektívnenie svojej práce?

– Že prijatým uznesením sa podarí dosiahnuť vyššiu zainteresovanosť samosprávy, a najmä ZŠ a SŠ, na prehľbovaní odkazu protifašistického odboja vo verejnosti. Vráťane zabezpečenia väčšej účasti mládeže na protifašistických podujatiach.



Václava Homišana, predsedu OblV SZPB Stará Ľubovňa

Oblasťná organizácia SZPB v Starej Ľubovni má v súčasnosti 18 základných organizácií, v ktorých pracuje 441 členov.

Najväčšou je 121-členná ZO SZPB v Starej Ľubovni. Najmenšie sú v Kyjove, Nižných Ružbachoch a Kolačkove, ktoré majú početný stav pod 10 členov. Oblasťná organizácia je typická tým, že počas 18 rokov udržuje stabilný početný stav, ktorý sa ročne mení približne o (plus, mínus) desať členov.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Hodnotením a zapracovaním poznatkov z výročných členských schôdzí ZO SZPB a prípravou oblasťnej konferencie. Samozrejmosťou je spoluorganizovanie a zabezpečenie účasti na pietnych podujatiach pri príležitosti 74. výročia oslobodenia miest a obcí v okrese Stará Ľubovňa Červenou armádou, vrátane sprievodných akcií (beh víťazstva na bežkách v Kamienke, turnaj v sálovom futbale v Starej Ľubovni, turistický pochod na bežkách Jarabina – Litmanová a späť, športový deň pre žiakov ZŠ v Hniezdom, volejbalový turnaj s medzinárodnou účasťou v Kamienke...) a prebiehajúcimi školskými kolami vedomostnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny.

Aký je váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Veľmi dobrá je spolupráca s okresným úradom, mestskými a obecnými úradmi, strednými a základnými školami, okresnými a miestnymi organizáciami Jednoty dôchodcov na Slovensku, Únie žien na Slovensku, Dobrovoľného hasičského zboru, so samosprávnymi inštitúciami ako je Ľubovnianska knižnica, Ľubovnianske osvetové stredisko, Ľubovnianske múzeum, Centrum voľného času, ako aj s podnikateľskou sférou. **Hlavní funkcionári škôl pracujú vo výboroch ZO SZPB.** Ako príklad môžem uviesť riaditeľku Gymnázia T. Vansovej v Starej Ľubovni, zástupcu riaditeľky Obchodnej akadémie je predsedom ZO SZPB v Kyjove, bývalí riaditelia ZŠ vo Veľkom Lipníku a v Kamienke sú predsedami ZO SZPB v týchto obciach. Taktiež starostovia obcí nám pracujú vo výboroch ZO SZPB. Starostovia zastupujú funkcie tajomníkov výborov ZO SZPB v Šambrone, Kolačkove a Šarišskom Jastrabí.

Nedarí sa nám nadviazať kontinuitu v ZO SZPB Plaveč, kde je členská základňa, ale doteraz sme nedokázali obsadiť funkciu predsedu tejto organizácie. Prísľub pomoci v tejto otázke nám dal nový starosta obce.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Bolo by dobré osobitne prideliť finančné prostriedky na bádateľskú činnosť Historických dokumentačných skupín. Bez financií v tejto oblasti sa veľmi ťažko efektívne pracuje.

Zavedenie elektronickej pošty a komunikácie medzi OblV SZPB a predsedami ZO SZPB by urýchlilo komunikáciu a orientáciu v našej práci. Ušetrilo by sa veľa času potrebného na riešenie iných úloh. V súčasnej dobe starší funkcionári sa tomu bránia (nemajú vybavenie a nerozumejú tejto oblasti). Snáď s výmenou nástupníckej generácie dožijeme sa aj toho.

Vladimír Dobrovíč

DORUČENÉ PO UZÁVIERKE

OBSE vyvrátila tvrdenie Kyjeva

„Neexistuje žiadny údaj o tom, že ruská armáda je na ukrajinskom území,“ vyhlásil v rámci videoprenosu pred členmi BR OSN v utorok na stredu Erturul Apakan, šéf Osobitnej pozorovateľskej misie OBSE na Ukrajine (SMM).

Reagoval tak na opačné tvrdenie ukrajinského veľvyslanca pri OSN Volodymyra Jelčenka, podľa ktorého „na území nekontrolovanom Kyjevom operuje 2 100 príslušníkov ruských ozbrojených síl, ktorých úlohou je podporovať 35-tisíc ozbrojených separatistov v Donbase“.

„Chcel by som využiť prítomnosť pánov Apakana a Martina Sajdika (osobitný predstaviteľ úradujúceho predsedu OBSE na Ukrajine v trilaterálnej kontaktnej skupine – pozn. red.), aby informovali, či videli v Donbase veľa ruských vojakov, či poznajú ich počty, o ktorých hovoril ukrajinský veľvyslanec a či to môžu potvrdiť,“ zapojil sa do diskusie Vasilij Nebenzia, ruský veľvyslanec pri OSN. Odpoveď Apakana musela sklamať Kyjev. Vyvrátil totiž tvrdenie ukrajinského diplomata.

„Aby som predišiel nedorozumeniu, v našej správe niet zmienky o ruských vojakoch, neobsahuje žiadne osobné úsudky, ale konkrétne fakty, ktoré nepotvrdzujú prítomnosť ruských vojakov,“ reagoval Apakan na „prestrelku“ na pôde BR OSN.

Pravda.sk, 13. 2. 2019 (vyňatok)

Dobrý človek sa bráni zlému systému s celou svojou dušou. Mahátma Gándhí

Proti „reštaurácii fašizmu“

Dňa 19. 1. 2019 sa v Poltári konala výročná členská schôdza ZO SZPB. V jeho katastri sa odohrávali prudké boje jednak pri potláčaní SNP, ako aj pri jeho konečnom oslobodení.

V duchu dnešnej doby proti „reštaurácii fašizmu“ sa nieslo aj toto rokovanie. Otvoril ho predseda Ladislav Kamenský a schôdzu viedol podpredseda ZO SZPB Ján Lždinský. Rokovania sa zúčastnili aj predseda ObIV SZPB v Lučenci Jozef Cervovský, podpredsedníčka ObIV Mária Švikruhová a predseda Redakčnej rady SZPB Jozef Pupa. Prítomní boli aj predsedníčka ZO SZPB z Utekáča Gabriela Šusteková a predsedovia ZO SZPB z Kokavy nad Rimavicou Pavol Zdút Štastný.

Výročnú správu predniesol

Štefan Repka. Spomenul v nej, že práve súčasný predseda L. Kamenský pred 20-timi rokmi sľúbil, že udrží ZO SZPB v Poltári, ktorá bola prestarnutá a hrozil jej zánik. Preto začal na jej aktivity pozývať potomkov priamych účastníkov protifašistického odboja a mladých sympatizantov. Podarilo sa! Dnes má poltárska ZO SZPB 57 členov, pričom len v roku 2018 jej pribudlo 11 nových. Žiaľ, opustili ju traja členovia (Anton Štuler 65-ročný, Júlia Szabová 85-ročná a Anna Turoňová 96-ročná).



Na snímke L. Kamenský vpravo s J. Pupalom.

Okrem účasti na ústredných a oblastných podujatiach sa Poltárciania vlastnými podujatiami orientujú hlavne na mládež. Nadviazali na to aj spoluprácu so ZO SZPB v R. Sobote a s priamymi protifašistickými bojov-



níkmi červenoarmejcom L. Sládekom a členom študentského strážneho oddielu v Klenovci Júliusom Molitoriom. V diskusii sa hovorilo o 100. výročí čívr ČSR, o aktuálnom obraze

súčasného Slovenska, ale aj o „Najväčšom Slovákov“.

Novým predsedom ZO SZPB sa po abdikácii doterajšieho stal Ján Lždinský. Za dlhoročnú aktívnu činnosť boli vyznamenaní Ján Brezina,

Zita Hricová, Anna Pachotová, Elena Paprnáková, Jolana Šuleková a Darina Kapcová. Odstupujúci predseda L. Kamenský, ktorý sa dožil 80. narodenín, bol vyznamenaný Medailou M. R. Štefánika I. stupňa.

V. Rizová

Dali stopku fašizmu

Výročné rokovanie ZO SZPB v Starej Lubovni poskytlo svojim členom široký priestor na zhodnotenie spolupráce s Mestom či okresným úradom, na aktivity so základnými a strednými školami, ale aj podujatia s kultúrno-vzdelávacími inštitúciami, ktoré patria do zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta i Prešovského samosprávneho kraja.

Rokovanie osobne pozdravil primátor Luboš Tomko, ktorý zdôraznil význam šírenia hodnôt antifašizmu a aktuálne uviedol, že „27. január je Dňom pamiatky holokaustu, na ktorý sa nesmie zabudnúť“. V záverečnom slove staronovej predsedníčky Edity Oláhovej zaznelo aj pripomenutie si 75. výročia odstránenia blokády Leningradu.

Naša ZO SZPB je dôkazom toho, že rady antifašistov sa darí rozširovať, na výročnom rokovaní nás bolo o päť viac. Treba však urobiť prienik k mládeži, ktorá citlivo reaguje na všetky spoločenské zmeny. „Formovať mladých v duchu antifašistických hodnôt, znamená tvoriť lepšiu a humánnejšiu budúcnosť“, zdôraznila Edita Oláhová.



EO, snímka Helena Homišanová

Info z Banskej Štiavnice

Na výročnom rokovaní v B. Štiavnicí predseda ZO SZPB Vladimír Poprac privítal oblastného predsedu zo Žiaru nad Hronom s tajomníkom Jaroslava Bulka a Lubomíra Janča. Predsedovi neskôr gratuloval k jeho 75. narodeninám.

Po štandardných procedúrach podpredseda organizácie a zároveň poslanec mestského zastupiteľstva Pavel Bačík obzobnal schôdzu s prípravou generálnej opravy Pomníka padlých hrdinov. Pamätníka SNP oproti mestskému úradu v B. Štiavnicí a aj Pomníka SNP na Počúvadlianskom jazere. Hovorilo sa tiež o aktivitách, ktoré ZO SZPB zorganizovala minulý rok. Napr. o návšteve pamätníka na Jankovom vršku spoločne s členmi denného centra a Únie nevidiacich a slabozrakých, o pripravovanej oblastnej konferencii SZPB...

V ďalšom období bude výbor pracovať v zložení: predseda – V. Poprac, podpredseda P. Bačík, tajomník Jaroslav Dudík, pokladníčka Ružena Mel-

S ľudovými piesňami Sasianky

Dňa 13. 1. 2019 ZO SZPB v Sase hodnotila svoju činnosť za uplynulé štyri roky. V úvode zaznela báseň Milana Rúfusa „Večer na Ďumbieri“ v podaní Anny Šimkovej. Predsedajúca Anna Hybská privítala členov a hostí – Máriu Rausovú, predsedníčku ZO SZPB v Pliešovciach, Jána Slosiarika, člena predsedníctva oblastného výboru a predsedu ZO SZPB v Dobrej Nive a starostku Ivetu Hladkú.

Dušan Mozoľa v správe o činnosti základnej organizácie po XVI. zjazde SZPB o.i. odsúdil všetky pokusy o znevažovanie a prekrúcanie histórie SNP a 2. sv. vojny. Konštatoval, že je na nás samých, aby dejiny boja proti fašizmu a za národné oslobodenie boli pravdivo vysvetľované.

Vyzdvihol spoluprácu s miestnou samosprávou, so ZO JDS a ZO SZPP. Ďalej to, že v Sase bola zasadená lipa ako symbol slovenskej vzájomnosti a úcty tým, ktorí padli za našu slobodu. Obec Sása bola ocenená Pamätnou medailou gen. Jána Goliana I. stupňa, náš člen Juraj Valach Pamät-

nou medailou gen. Jána Goliana II. stupňa za šírenie ideí boja proti fašizmu a Vladimír Brodnianský Pamätnou medailou gen. Jána Goliana III. stupňa za dlhoročnú spoluprácu s armádou.

Súčasnou oslavou 73. výročia oslobodenia našej obce bola beseda s V. Nociarovou, autorkou knihy „Ženy zvolenského okresu v SNP“ a novým členom boli odovzdané členské preukazy SZPB. V júli 2018 sme boli na výlete v Banskej Štiavnicí so zastávkou pri hrobe obetí fašizmu na Hanišbergu a na Švábe – v sídle partizánskeho štábu počas SNP. Oslavy 74. výročia

SNP sme ukončili lampiónovým sprievodom k hrobu padlých vojakov na cintoríne v Sase a vatrou.

Na výročnom rokovaní bol zvolený 5-členný výbor, revízor a delegáti na oblastnú konferenciu SZPB a tiež bol prijatý plán činnosti ZO SZPB na rok 2019, ktorý okrem iného obsahuje aj také úlohy, ako propagácia našej činnosti v médiách, organizáciu podujatí pre mládež, zbieranie artefaktov z 2. sv. vojny, spoluprácu so ZO SZPB Pliešovce a Dobrá Niva.

O dôstojné ukončenie sa postarala skupina Sasianka ľudovými piesňami.

Renáta Neherová

Aj o stretnutiach „Po stopách SNP“

Hovorí sa, že čas ľudí spája, a tiež, že je najlepším liekom na bolesť a žiaľ. Sme akosi k sebe bližšie. Časom zblíženia bol aj deň výročnej členskej schôdze ZO SZPB č. 1 v Brezne, ktorá sa konala 31. 1. 2019.

Stretnutie otvoril predseda J. Longauer. Privítal oblastného predsedu Jaroslava Demiana a venoval sa aj výročiu oslobodenia Brezna. V správe o činnosti konštatoval, že naša základná organizácia má 115 členov, avšak už len dvoch priamych účastníkov protifašistického odboja. Priemerný vek členskej základne je 70 rokov.

J. Demian vyzdvihol činnosť a aktivity, ktoré naša organizácia realizuje. Dôkazom toho sú zdokumentované fakty v kronike a v albume. Pohovoril aj o oblastnej konferencii SZPB, ktorá sa v Brezne uskutočnila 9. marca 2019.

Našou najznámejšou akciou je každoročné stretnutie „Po stopách SNP“, ktorým si uctieame pamiatku hrdinov, ktorí položili svoje životy v boji za oslobodenie. V týchto aktivitách budeme aj naďalej pokračovať.

Elena Majerová

S vďakou bývalému primátorovi

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Spišskej Belej hodnotila svoje aktivity za uplynulý rok a predstavila plán činnosti na rok 2019.

V utorok 22. 1. 2019 na VČS ZO SZPB okrem zhodnotenia dosiahnutých výsledkov, vrátane hospodárenia, sme prerokovali a schválili plán práce a rozpočet na tento rok.

Pri založení organizácie (cca v roku 1955) mala táto asi 220 členov a patrili k nej aj členovia zo spádových obcí, ako je Lendak, Slovenská Ves, Toporec, Ihľany, Jurské a Holunnica.

Predsedníčka Daniela Líneková v tejto súvislosti požiadala členov, aby nám poskytl poznatky a spomienky čo si pamätajú z rozprávania našich otcov, dedov o týchto udalostiach.

Stav členskej základne v meste Spišská

Belá k 31. decembru 2018 je 26 členov z toho 7 mužov a 19 žien. Členovia organizácie sa zúčastnili osláv SNP v Banskej Bystrici, v Podbanskom, Dňa hrdinov KDO na Dukle, oslobodenia Kežmarku, kde bola aj ukážka z bojov 2. sv. vojny. ZO SZPB v Spišskej Belej sa tiež celoročne stará o hrob neznámeho sovietskeho vojaka na mestskom cintoríne.



Jana Neupauerová

Výročie oslobodenia Hermanoviec n/T

Obec Hermanovce nad Topľou si 20. 1. 2019 pripomenula 74. výročie svojho oslobodenia spod fašistickej nadvlády, na ktorom sa tradične podieľala nielen obec, ale aj matičiari z Hermanoviec a ZŠ v Hermanovciach.



Život zasvätil boju proti fašizmu

V stredu 30. januára uplynulo 77 rokov od umučenia antifašistu a vedúcej osobnosti juhoslovanských Slovákov Jána Bulíka v nacistickom koncentračnom tábore Mauthausen.

Spomienkové vence vďaka k pamätnej tabuli v bratislavskej Petržalke na Bulíkovej ulici, ktorá je pomenovaná po tomto slovenskom národovcovi, prvom predsedovi MS v Juhošlávií a hrdinovi protifašistického odboja, položili členovia Miestneho odboru Matice slovenskej v Petržalke, Spolok Slovákov z Juhošláviie s predsedom Samuelom Jovankovičom a ZO SZPB č. 19 v Bratislave.

Ján Bulík od začiatku 2. sv. vojny organizoval v Juhošlávií protifašistický odboj. V januári 1941 ho zatkl a následne deportovali do koncentračného tábora v Mauthausene.

Jeho život, zasvätený boju proti nemeckému nacizmu a fašizmu, priblížil predseda miestnych matičiarov Jozef Schwarz. Predseda ZO SZPB č. 19 V. Mikunda prítomných informoval, že v or-

ganižácii bol schválený návrh na pripojenie si mena hrdinu ako prídomku k názvu organizácie.

gancov v podobe čestnej stráže pri pamätníku por. J. Rajtiaka. Podujatie sa nieslo aj v športovom duchu. Žiaci súťažili v behu a streľbe zo vzduchovej pušky. Pri tom chceme vyzdvihnúť spoluprácu a zároveň aj poďakovanie obci Hermanovce, Miestnemu odboru Matice slovenskej a základnej škole.

Podujatie je už tradične pevnou súčasťou kultúrno-spoločenského života v obci. Cieľom tohto ostatného bolo oslovenie predovšetkým detí a mládeže športom a popri tom si pripomenúť neľahké obdobie z našej minulosti, ktoré zažívali miestni obyvatelia od začiatku SNP až po 19. január 1945, kedy bola obec oslobodená, s dôrazom na slávne osobnosti nášho regiónu z obdobia 2. sv. vojny.

Miroslav Gešper



Dolnozemskej Slováka Ján Bulík bol v Mauthausene umučený na smrť a na tejto pietnej spomienke sa uvádzalo, že nacistickí katani ho dali vraj zožrať psom.

O pohár primátora Hanušoviec nad Topľou

Strelecká súťaž „O pohár primátora mesta Hanušovce nad Topľou“ je jedným z podujatí na počesť víťazstva nad fašizmom, ktoré už tradične usporadúva základná škola, mesto a mestský úrad a miestna ZO SZPB.



O primátorov pohár zápolili so vzduchovkami 26. januára 2019 žiaci a žiačky rôznych vekových kategórií troch škôl. Tunajšej, ZŠ Bystré a ZŠ Hermanovce nad Topľou. A keďže sa toto zápolenie už dostalo do povedomia verejnosti, tak okrem rodičov, riaditeľov škôl, miestnych spoluobčanov a členov SZPB sa ho zúčastnili aj predstavitelia mesta a mestského úradu.

Poháre a diplomy víťazom odovzdali primátor Štefan Straka, riaditeľ ZŠ Hanušovce nad Topľou Miroslav Petrov a predsedníčka miestnej ZO SZPB Helena Lipčáková.

Môj starký bol dobrý človek, alebo Dušan Vilim a vnukovia spomínajú na Jána Vilima

O mojom starkom (pradedovi) mi rozprával môj ocko a rozprávanie doplnil dedko. Starký bol učiteľ na štátnej ľudovej škole v Kobeliarove.

Veľmi nerád hovoril o auguste 1944, keď dvadsiateho piateho došlo k odzbrojeniu „východoslovenských divízií“ Nemcami. Vinu za to kládol ich veliteľovi A. Malárovi, ktorý sa v tom čase zdržiaval v Topoľčanoch. Vojsko nevedelo čo má robiť. Môj starký rozhodol, že jeho družstvo neodovzdá zbraň a z priestoru odzbrojovania on a jeho šesť vojakov, s dvomi guľometmi a príslušným počtom nábojov, odišli od svojej jednotky. Dá sa povedať, že boli dezertéri, ale v tom čase chaosu a neporiadku si to možno nikto nevšimol, pretože vojsko bolo tak, či tak, rozpustené.

V čase pešieho pochodu z východu na stredné Slovensko ich zastihla správa o vyhlásení Povstania a o vyhlásení mobilizácie. Starký spolu s jeho družstvom sa 4. septembra 1944 hlásil v meste Dobšiná u kapitána Hudeca, že jeho družstvo je pripravené s guľometmi zasiahnuť do bojov na obranu povstaleckého územia.

Družstvo bolo pridelené na strategický bod obrany územia na kopec Grajnár nad Spišskou Novou Vsou. Tu odrážalo viacero útokov Nemcov. Po potlačení povstania, ako regulárny vojak 1. čs. armády na Slovensku, neodišiel medzi partizánov. Vrátil sa do rodnej obce, ktorá bola čisto evanjelického vierovyznania. V Kobeliarove organizoval spolu so spolubojovníkom Jánom Gregorom zásobovanie partizánskych skupín v horách horného Gemera.

Aktívne sa môj starký do bojov zapojil v Poprade, kde bol zaradený do novo sa vytvárajúceho štvrtého práporu Svobodového armádneho zboru. Ako veliteľ čaty guľometníkov prešiel oslobodzovacími bojmi Liptovský Mikuláš, Martin a Kunerád. Nerád spomínal na ťažké obete bojov, stále mal pred očami matky padlých vojakov a hlavne tých 1140 matiek, ktoré stratili svojich synov pri bitke o strategický kopec „Polom“ nad Žilinou. Na ten-

to kopec sa po viactýždňovom boji prebojoval ako prvý vojak a dá sa povedať, že tu sa otvorila cesta vojskám k oslobodeniu Žiliny. Ocenili ho za to udeľením vyznamenania Vojenský kríž I. stupňa.

Na Polome nakoniec skončila bojová cesta môjho starkého, obyčajného človeka – učiteľa. Zasiahli ho črepiny delostreleckého granátu do celej ľavej časti tela. Nebyť pomoci jeho vojakov, bol by tam vykrvácal a zomrel.

Lekári ho v nemocnici, v tom čase už oslobodeného Martina, dali do poriadku v priebehu šiestich týždňov tak, že sa mohol vrátiť domov a znova začať učiť.

O tom, že môj starký bol dobrým učiteľom a dobrým človekom vedelo a doteraz vie veľa ľudí na Gemeri. Nikdy sa však nechválil svojimi bojovými zásluhami, lebo vedel, že v danom čase „to bola jeho povinnosť“.

Agátka Vilimová – právnučka, Andrej Vilim – vnuk a dedko Dušan Vilim

Úryvok z knihy „SPOMÍNAŤ A NEZABUDNÚŤ, SNP a druhá svetová vojna v spomienkach štyroch generácií“

Osud môjho otecka Janka Králik

Zomrel, keď som mala 12 rokov. Ale jeho osud sa často spomína v našej rodine.

Bývali sme na povstaleckom území na strednom Slovensku. Ako študent obchodnej akadémie narukoval za vojaka do Brezna. Počas výcviku Banská Bystrica padla obsadená nemeckou armádou.

Nastal veľký chaos, každý utekal, kade vedel. Aj otec bol zrazu v horách nad Banskou Bystricou. Partizáni, Židia, utečenci a vojaci v strachu, že sa stretnú s nemeckou hliadkou.

Stalo sa. V horách neďaleko Zvolena hľadali nejakú partizánsku skupinu, ku ktorej by sa pripojili. Natrafili však na skupinu SS-manov. Chytili ich, hnali najprv do Budče, odtiaľ do Kremnice a potom do Turčianskeho sv. Martina. Každý deň nástup, na koho padlo číslo desať, toho naložili do nákladného auta a strieľali ich v Kremničke.

Ondlho ich naložili do dobytčieho vagóna, že na vypočúvanie do Malacie. Ale ocitli sa v Bratislave. Bolo to hrozné, keď sa vlak o tri dni pohol a potom cez dunajský most do Rakúska. Už vedeli, že ich čaká hrozný osud. Hlad, vypočúvanie, nedostatok vzduchu a žiadna hygiena. Zastávky v Badschultz, Unterkotzau a konečná – koncentračný tábor Kleindenbach pri Erfurte v Nemecku.

Životné podmienky boli neznesiteľné. Nadľudská nezmyselná práca, vraj betónovanie letiska. Bola krutá zima a pri návrate parná sprcha a niekoľkohodinový nástup na „platz“. Ráno o 4. hodine znova nástup, raňajky, varená čierna káva, kvaka a znova sa všetko opakovalo. Ľudia sa premenili na ľudské tiene a postupne umierali. Keď niekto nevládol pracovať, hneď ho odstrelili.

V apríli 1945 naraz prišiel odkaz. Láger vypratať a opustiť, blížili sa západné vojská americkej armády. Nastal tzv. „po-

chod smrti“. Vyhli ich na autostrádu, kde denne zažívali bombardovanie. Kto prežil po 600 km dlhom putovaní, prišiel až na územie Čiech. Každý sa zachraňoval, ako vedel. Bolo už niekoľko dní po vojne, mnohí sa skrývali v horách nad Plzňou, keď nastalo hrozné bombardovanie. Američania zničili povestné Škodove závody.

Otec sa naraz dostal do jednej dediny neďaleko Stříbra, volala sa Nadryby. Tu sa ho ujal statkár Růžička. Opatrili ho, odšívavili, bol tam celé dva mesiace. Doma jeho mamička oplakávala jediného syna, ale on sa vrátil. Keď sa trochu upravili cesty, vojaci sovietskej armády ho odviezli do Pliešoviec a odtiaľ prišiel pešo až do rodnej Žihľavy. Rodičia nemohli uveriť, že sa ich oplakaný synček vrátil a prežil tie hrozné chvíle utrpenia.

V koncentračnom tábore prežil od októbra 1944 do mája 1945 osem mesiacov a u statkára Růžičku dva mesiace. Domov sa vrátil v júli 1945. Jeho zdravie však bolo narušené. Zomrel predčasne vo veku 48 rokov na vrchole ľudského života. On i milióny ďalších nevinných mladých ľudí.

V koncentračnom tábore v Kleidenbachu mučili 1160 väzňov. Domov sa vrátilo cca 150.

Dcéra Daša Moncmanová



Viete, že...?

...jednu z najviac cenených trofejí, ktorú chceli Nemci ukoristiť Červenej armáde, boli samopaly PPS (Pistolet pulemjot Špagina)?

V bubne Špaginovho samopalu sa nachádzalo 71, pričom v nemeckom MP-40 len 32 nábojov. Horšie však bolo to, že nemecký samopal sa musel nabíjať pomocou špeciálneho podávača nábojov a PPS štandardne ručne.

Pri strelbe s MP-40 nebolo dobré držať sa za zásobník, s PPS to bolo bežné. V MP-40 sa každý takýto pohyb mohol zmeniť na zseknutie náboja. A chytiť iného? Ved' všetko bolo pri palbe horúce.

Špagin mal aj jednu absolútnu prednosť. A síce rýchlosť palby. MP-40 vypálil za minútu 600 a PPS až tisíc striel.

Ďalšou žiadanou trofejou zo sovietskeho arzenálu bola samonabíjacia puška Tokarev SVT 40. Červenoarmejci ju nazvali „Svetka“, v našej literatúre sa môžete stretnúť s prezývkou „rusanda“. Niektorí Nemci ju pomenovali „ručným guľometom“.

Puška SVT však mala jeden nedostatok. Vyžadovala si stálu opateru. Osobitne prínosnou sa ukázala na začiatku vojny, pretože bola lepšia ako nemecká opakovacia Kar-98 (Karabiner 98k) a niekedy vraj aj ako nemecké pištoľ guľomety. H. Guderian vo svojich pamätiach napísal, že ruskí pešiaci zaostávajú výzbrojou za vojakmi Wehrmachtu, avšak iba vtedy ak červenoarmejci nemajú SVT. Nemcom sa SVT puška tak zapáčila, že si pre ňu začali vyrábať vlastné patróny.

S blížiacou zimou sa najcennejšou nemeckou trofejou stal zimný odev červenoarmejcov. Osobitne kožuchy, válenky a čiapky. Guderian píše, že niekedy nevedel odlišiť svojich vojakov od červenoarmejcov. Nemci totiž chodili vo zvrchníkových odevoch a obuvi, ktorú odobrali mŕtvym sovietskym vojakom alebo ich získali prepadosom sovietskych zásobovačov.

...pri príležitosti 75. výročia zlikvidovania blokády Leningradu boli odtajnené mnohé unikátne dokumenty?

Na webovej stránke MO RF sa už dá nájsť veľa neznámych faktov o „Ceste života“, ktorá spájala Ladožské jazero s Leningradom. Zároveň bola aj 35 km palivovou tepnou zásobujúcou obsadené mesto.

Odtajnené materiály hovoria aj o účasti ponoriek v bojových operáciách na Ladožskom jazere. „V roku 1942 boli po železnici do vôd jazera presunuté malé sovietske ponorky M-77 a M-79, ktoré plnili prieskumné úlohy, sledovali prístupy k základniam, trasy, pobrežie, ostrovy nepriateľa a aj bojové operácie. V dokumentoch ministerstva sú správy o bojovej činnosti posádok ponoriek, o počtoch ich plavieb, o splnených úlohách i popise udalostí so schémami ich pohybu.“

Za čas blokády v Leningrade údajne zomrelo od 400 tisíc do 1,5 milióna ľudí. Na Norimberskom procese však figuroval konkrétny údaj 632 tisíc ľudí. Pričom iba 3 percentá z nich má na svedomí bombardovanie a delostrelecké obstreľovanie. Ostatných 97 % zomrelo od hladu.

...od septembra 1941 po marec 1943 bolo po „Ceste života“ do obkl'účeného Leningradu prepravených 800 tisíc ton nákladov, osobitne proviantu?

Cestou života sa nazývali dva úseky trasy: železnica Leningrad – Ladožské jazero a samotná trasa po jazere. Spiatočnou cestou po nej bolo evakuovaných okolo milióna ľudí.

Tak, ako má Bratislava svoje milníky (6 ks), tak aj Leningrad (dnešný Petrohrad) má svoje kilometrovníky (46 ks). Pokiaľ tie bratislavské majú priamy súvis s uľahčením postupu Červenej armády mestom smerom na Viedeň, tie leningradské sú skôr symbolické. Prvý bol totiž postavený až v roku 1967 a nachádzajú sa na každom kilometri trasy k Ladožskému jazeru.

...počas nemeckého ťaženia na východ sovietska 2. tanková divízia už 23. 6. 1941 zastavila útok celého 41. motorizovaného zboru (dve tankové divízie, motorizovaná divízia, pechotná divízia a k tomu posilňovacie prostriedky)?

Išlo o útok v smere na Leningrad, konkrétne o boj pri litovskom mestečku Rasejniai, kde sa 57 ťažkých (50-tonových) tankov KV postavilo do obrany a následne do protiútoku. Z hlásení nemeckých dôstojníkov aj dnes čítame, že sa im postavil dosiaľ neznámy tank. Nemecké tanky, nemecké protitankové pušky boli naň krátke a tak sa Nemci dali na útek.

S tankami KV, ktorých však bolo v Červenej armáde málo, Nemci nevedeli bojovať až do roku 1943. Za celú dobu vojny bolo tankov KV vyrobených dvanásťkrát menej, ako tankov T-34.

Ruskí historici si však kladú aj inú otázku. A síce, čo by bolo s nami, ak by sme v roku 1941 tanky KV (Klim Vorošilov) nemali?

A. Mikundová

Pripomenuli sme si 75. výročie Vianočnej dohody (4. časť)

Prinášame štvrté volné pokračovanie spravodajstva z konferencie k tejto významnej protifašistickej odbojovej udalosti, ktorá sa konala 12. decembra 2018 v Malom kongresovom centre SAV a ktorej sa zúčastnili členovia historických dokumentačných komisií.

Organizátormi podujatia bola ÚR SZPB a OblV SZPB v Bratislave, Ústav politických vied SAV, Múzeum SNP v B. Bystrici a Klub Nového slova.

Publicista Ján Bábik sa venoval povojnovým osudom „signatárov“ Vianočnej dohody

Pre rozhlas napísal (zatiaľ) trojdielny cyklus rozhlasových dokumentov Zradení povstalci. „A niečo som publikoval na stránkach Literárneho týždenníka a v internetovom časopise Nové slovo“.

„Dejiny SNP, to nie je len história jeho príprav, priebehu a vojenských operácií. Jeho príbeh pokračuje aj po zatlačení povstalcov do hôr a aj po poslednom výstrele druhej svetovej vojny na našom území.“

Povojnové osudy tých, ktorí Povstanie organizovali, či sa ho zúčastnili, „majú, žiaľ, v mnohých prípadoch jedného spoločného menovateľa“, tvrdí Ján Bábik a vysvetľuje: „Po februárovom prevrate tí šťastnejší emigrovali, tí menej šťastní podľa svojho pracovného zaradenia, boli prepustení z armády, z polície, boli zbavení funkcií a vyradení z politického a spoločenského života, no a tí najmenej šťastní skončili za mrežami a niektorí aj na popravisku. Čiže ich osudy boli neraz rovnako dramatické, ako počas Povstania.“

V ďalšom J. Bábik vyjadril poznanie, že tieto osudy ešte nie sú dostatočne spracované a vyjadril domnienku, „že dejiny týchto perzekúcií sú aj integrálnou súčasťou dejín Povstania“.

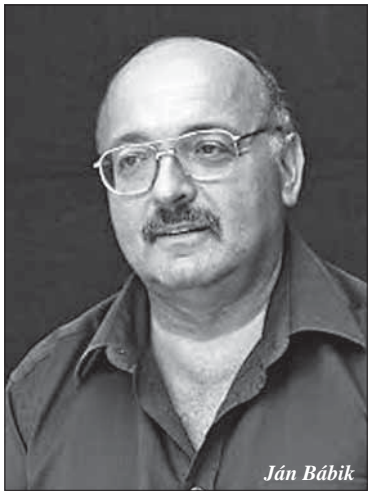
„Povojnové perzekúcie zasiahli všetky zložky odboja, celé názorové politické spektrum... Od vyslovene antikomunistov, ktorí vystupovali proti vláde jednej strany, cez relatívne umiernených, ktorí si povedali, že bol tu prevrat, ale sme ho ochotní akceptovať a napokon aj účastníkov SNP, ktorí patrili k tvrdým zástancom po februárového režimu.“

Perzekúcie sa nevyhli ani „signatárom“

„December 1944. Traja zakladajúci členovia SNR boli odsúdení v Bratislave v neprítomnosti na dlhoročné tresty. Ján Ursíny na 30, Jozef Lettrich na 25 a Peter Zaťko na 20 rokov.

Za hlavného obvineného v tomto procese bol označený Vavro Šrobár, ktorý dostal doživotie.

Okrem neho boli súdení aj



Ján Bábik

Ivan Štefánik a Jozef Šoltés.

Tento rozsudok tak rozhorčil nemeckého ministra zahraničia Joachima von Ribbentropa, že vyhlásil: „Je neúnosné, aby v krajine, v ktorej sme krvou svojich vojakov znovu nastolili pokoj a poriadok, hlavný vodca pučistov bol odsúdený na doživotný trest“.

Preto boli na nátlak nemeckej strany v nasledujúcom súdnom pojednávaní zmenené tresty väzenia všetkým obžalovaným na tresty smrti a členovia pôvodného súdu boli za nedostatočnú prítomnosť internovaní v Ilave.“

„December 1945. Zakladajúci členovia SNR obsadili kľúčové pozície v slovenskom politickom živote, len Peter Zaťko je postavený, ako prominent slovenského štátu, pred Národný súd a obvinený z vlastizrady. Neskôr je oslobodený.

December 1948. Po komunistickom prevrate vo februári 1948 si útekem za hranice Jozef Lettrich a Matej Josko zachraňujú holé životy. Ján Ursíny je v zmanipulovanom politickom procese odsúdený na 7 rokov, Ivan Horváth je veľvyslancom ČSR v Maďarsku a Gustáv Husák, Ladislav Novomeský a Karol Šmidke zastávajú najvyššie funkcie na Slovensku. Ich politické hviezdy však už nebudú dlho žiarit.“

„December 1953. Jozef Lettrich a Matej Josko sú stále v emigrácii a nikdy sa už na rodnú hruď nevrátia. Ján Ursíny je po piatich rokoch prepustený z väzenia, naopak vo väzbe sú, a na súd čakajú, tzv. buržoázni nacionalisti – G. Husák, L. Novomeský a Ivan Horváth.

Peter Zaťko je zatiaľ na slobode, aj keď po násilnom vysťahovaní z Bratislavy žije v malom domčeku o dvoch izbách s rodinou v Tisovci.

Nečakaná smrť 15. 12. 1952 pravdepodobne zachránila pred represáliami Karola Šmidkeho. Sú však aj indicie, že jeho smrť nebola náhodná.

Vtedajšia historiografia hodnotí Vianočnú dohodu ako zradu záujmov robotníckej triedy a Slovenska vôbec. „Toto je jej dobové hodnotenie z pera vtedajšieho dvorného historika a je to zo zborníka SNP, ktorý vyšiel v roku 1954:

„Prvá SNR bola utvorená v septembri 1943. Jej politickým programom bola tzv. dohoda z Vianoc 1943. Je zaujímavé a isto nie náhodné, že dohoda bola uzavretá práve v decembri 1943, teda po podpísaní Československo-sovietskej zmluvy. Strach, žeby buržoázni nacionalisti boli vyradení z účasti na vláde v povojnovej republike českou buržoáziou, nútil ich k zaktivizovaniu činnosti.

Výrazom toho bola uvedená dohoda a neskôršie usilovné zakladanie národných výborov, ktoré by sa nachádzali výlučne pod ich vplyvom a boli by poslušnými nástrojmi ich politiky.

Spojenie skupiny buržoáznych nacionalistov v prvej SNR s alibistickou fašistickou skupinou Mach-Sokol, potvrdzujú výpovede Macha, Sokola, Čarnogurského, Imricha Karvaša, Ursínyho v procese s Tisom, kde napr. Ursíny priznáva, že sa rozprával s Machom o politických veciach a Husák mal priame spojenie s Machom cez Novomeského, čo tento vôbec netají.

Politickým programom tejto alibistickej skupiny bolo samostatné Slovensko v rámci akejkoľvek federácie alebo

konfederácie. Avšak podpísanie Československo-sovietskej zmluvy z 12. 12. 1943 skrížilo plány alibistov a buržoáznych nacionalistov a prinútilo ich počítať s ČSR ako štátnym útvaram Slovákov a Čechov.“

„Rok 1958. Ursíny pracuje ako poľnohospodársky skladník v Rači, Novomeský bol prepustený z väzenia na Vianoce 1955. Pracuje v Prahe v Pamätníku národného písennictví, ale má zakázaný pobyt na Slovensku. Ivan Horváth a G. Husák sú stále vo väzení a sú tam už takmer osem rokov. Peter Zaťko je zatknutý a o rok neskôr bude odsúdený na tri roky.

Pri 20. výročí Vianočnej dohody už nie je väznený ani jeden jej „signatár“. Ivan Horváth krátko po udelení individuálnej milosti v januári 1960, presne o osem mesiacov neskôr, na následky krutého zaobchádzania zomiera. Zaťko a Ursíny žijú typickým životom prepustených nekomunistických politických väzňov 60-tych rokov. Sú na okraji spoločnosti.

Novomeský a Husák sú rehabilitovaní, chytajú druhý dych a chystajú sa na návrat do politiky.

Rok 1968. Emigranti Jozef Lettrich a Matej Josko majú pred sebou už len niekoľko mesiacov života, Josko zomrie v júni 1969, Lettrich ho prežije o 5 mesiacov.

Rozsudok nad Ursínyom zrušil súd v roku 1964, nad Zaťkom až v roku 1968.

G. Husák sa stal po okupácii ČSSR 1. tajomníkom ÚV KSS a Laco Novomeský je žijúcim klasikom slovenskej literatúry.

Rok 1973. Rok predtým zomiera Ján Ursíny, ťažká choroba vyraduje L. Novomeského z politického i umeleckého ži-

vota, rovnako je ťažko chorý aj Peter Zaťko. Ten po roku 1968 dokonca spolupracoval s VŠE, napísal niekoľko odborných článkov, ale pre zlý zdravotný stav sa už odmlčal. G. Husák je z titulu svojej funkcie vlastne najmocnejším mužom v Československu.

Rok 1978. V januári zomiera Peter Zaťko, dva roky predtým (1976) zomrel aj Laco Novomeský. Gustáv Husák zostáva posledným žijúcim „signatárom“ Vianočnej dohody.

K funkcii 1. tajomníka ÚV KSČ pridáva aj najvyšší štátny post, od roku 1975 je prezidentom ČSSR.

Ďalších výročí sa dožije len on, v decembri 1987, čiže tesne pred 40. výročím prijatia Vianočnej dohody je donútený rezignovať z funkcie generálneho tajomníka ÚV KSČ a o dva roky neskôr, v súvislosti s udalosťami po 17. novembri, abdikuje z funkcie prezidenta Česko-Slovenska.

Umrie 18. 11. 1991.“

* * *

V ďalšom Ján Bábik priblížil „signatárov“ Vianočnej dohody podľa ich konkrétnych osudov.

* * *

Keď to zhrnieme, zo „signatárov Vianočnej dohody sa len K. Šmidke vyhol perzekúciám. Dvaja emigrovali – J. Lettrich a M. Josko a piati boli uväznení: J. Ursíny, G. Husák, L. Novomeský, I. Horváth a P. Zaťko (celkovo si odsedeli 30 rokov a tri mesiace). A to nerátame v júli 1944 koptovaného člena ilegálnej SNR Jozefa Juraja Styka, ktorý bol odsúdený na 4 roky a potom v súvislosti so Žingorovým procesom na 10 rokov.

Vladimír Mikunda

Pokračovanie v budúcom čísle.



Ilustrácia z povstaleckého bojiska.

- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Ida Bubniaková 70 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Juraj Remiar a Ing. Pavol Sečkář, PhD. 80 a Lýdia Fabová 75 rokov.
- **Banská Bystrica-Fončorda, gen. I. Gibalu:** Jarmila Patáková 85, Anna Dianová 82 a Dr. Vladimír Banský 75 rokov.
- **Belá – Dulice:** Marta Kucháriková 92 a Mgr. Vlasta Kubizňová 60 rokov.
- **Bernolákovo:** Mária Kandráčková 75 rokov.
- **Bojnice:** Ľudmila Rajecká 81 rokov.
- **Bratislava 7:** Mária Čertíková 88, Želmíra Obertová 84 a Zuzana Krištofičová 50 rokov.
- **Bratislava 18:** Anna Rosselová 70 rokov.
- **Brezno:** Mária Škultétyová 90, Ivan Dudáš 75 a Martin Hronec 40 rokov.
- **Čadca:** Štefan Janík 79, Božena Padyšáková 77 a Vilma Plechová 71 rokov.
- **Čierny Balog:** Rudolf Gierltl 55 rokov.
- **Čierny Potok:** Štefan Kapec 88, Eva Vargová a Miroslav Hukel st. 60 a Ján Baláž 45 rokov.
- **Detva:** Margita Dianišková a Mária Vidiečanová 80, Mária Rybárová a Anna Hulinová 75, Ondrej Richter, Jozef Nuoška, Dezider Schrek a Ján Vrt'0 70, Denisa Chamulová a Ondrej Richter ml. 45 rokov.

- **Dobšiná:** František Novotný 80 rokov.
- **Dolná Krupá:** Jozefína Bohunická 70 rokov.
- **Egreš:** Ing. Gabriela Timková 50 rokov.
- **Hnúšťa:** Júlia Selčanová 88 rokov.
- **Hrachovo:** Elena Loceková 80 rokov.
- **Klenovec:** Pavel Antal 97, Mária Paľová 85 a Martin Štefánik 45 rokov.
- **Košice – Juh:** Zuzana Guľašiová 82 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Ján Drobňák 75 a Július Ragán 70 rokov.
- **Kremnica:** Pavol Majer 82 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Marta Knappová 87 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Dr. Oldřich Vaněk, CSc. 75, Peter Vrlík 55 a Ing. František Novotný, CSc. 75 rokov.
- **Nižný Žipov:** Emília Poláková 55 rokov.
- **Novosad:** Bc. Jaroslava Palková 40 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Marián Šopa 70 rokov.
- **Parchovany:** Alžbeta Koscelanská 95 rokov.
- **Pezinok:** Katarína Esterlová 85, Ing. Ondrej Kuňák 81, Terézia Guštafíková 80 a Ján Mravec 75 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Kanošová 81, Marta Petrová 65 a Janka Kusková 50 rokov.
- **Plechovice:** Anna Nováková 65 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Ing. Stanislav Nakata 65 rokov.
- **Púchov:** Emília Mikulová 74 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Edita Bakonyová 93, Mária Rádaiová 81, Elena Kertyová a Marta Striežovská 87 rokov.
- **Sečovce 1:** Anna Petrovská 93 a Anna Svatková 88 rokov.
- **Sečovce 2:** Anna Bajusová 88 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Peter Kucko 65 rokov.

- **Streda nad Bodrogom:** Anna Rothová 96 a František Danko 55 rokov.
- **Svit:** Eleonóra Zacharová 96 rokov.
- **Špania Dolina:** Emanuel Bulla 83, Marta Fábiková 75 a Marián Gašparec 65 rokov.
- **Turany:** Elena Morgošová 90, Ondrej Bačík 85, Dušan Híčík 83,

- Darina Janotová 80 a Kveta Holcová 70 rokov.
- **Trebišov 1:** Emília Gibová 83 rokov.
- **Trebišov 3:** Michal Siedlecký 85 a Peter Záhorský 50 rokov.
- **Veľaty:** Elena Čuchračová 84 rokov.
- **Veľký Lipník:** Mária Cappová 93 rokov.

- **Vráble:** Adela Tomeková 70 rokov.
- **Závadka nad Hronom:** Anna Čanecká 75, Jozef Kvoriak a Jozef Šiška 65 a Ján Babnič 55 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Emília Námešná 75 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Milan Kompas 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

88-ročný jubilant prežil slovenský holokaust

Štefan Kapec sa narodil 25. januára 1931 v osade Hodoš, dnes patriacej do obce Čierny Potok.

Ako takmer 14-ročný zažil traumy, na ktorú nikdy nezabudne. Jeho „maďarónsky“ učiteľ mu fyzicky napadol mamičku a keď spadla na zem, ešte ju aj dokopal. A to len za to, že sa odvážila prísť vypýtať syna zo školy, aby mu mohla kúpiť šaty.

Nezabudli na neho ani iní. Osobitne starší spolužiaci, ktorých s potešením zapriahal do pluhov, aby mu orali záhradu. Keď sa rodičia takto zotročovaných chlapcov ponúkali, že mu prídu zorať záhradu koňmo, taktiež ich fyzicky napádal a vyhnal ich preč.

Najtragickejším dňom sa pre Štefana Kapca stal 4. november 1944! Bolo to 50 dní pred oslobodením, keď do obce v skorých ranných hodinách dorazilo komando Ferencza Szálászyiho a v sprievode notára, ich začali zatýkať a odvláčať. Bol medzi nimi aj jeho otec, tiež Štefan Kapec, ktorý nakoniec zahynul vo Flossenburgu.

Mama sa po vojne vydala za vojaka Václava Fajčíka, ktorý sa vrátil z frontu ako príslušník 1. čs. arm. zboru v ZSSR.

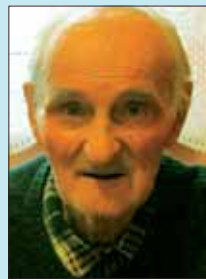
Mladý Števo Kapec sa po vojenčine oženil a vychoval dve dcéry a syna. Pracoval ako robotník okresnej správy spojov. Najskôr v R. Sobote a neskôr až do dôchodku v Lučenci.

Po založení ZO SZPB v Čiernom Potoku sa stal jej členom, hoci trvalé bydlisko má v inom okrese. Členmi SZPB sú aj dcéra Mária s manželom a syn Štefan s vnukom, tiež Štefanom. Dnes už 88-ročný dedo Štefan na to hovorí, aký je rád, že pamiatka na obe „slovenského holokaustu“ a ich maďarských fašistov bude žiť aj po ďalšie generácie.

Počas gratulácie k jeho 88-ke s úsmevom ironizoval, že „...hádam ma tí slniečkári nenapadnú, že som sa dožil tých dvoch osmičiek“!

Štefko k Tvojej 88-ke Ti želáme pevné sibírske zdravie, kaukazskú dlhovekosť a tešíme sa na ďalšie stretnutia na našich akciách.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB arm. gen. I. Svobodu



80-ročný jubilant Stanislav Kušpál

Je synom vojaka povstaleckej armády Pavla Kušpála, ktorý bol po potlačení SNP zajatý a odviečený do koncentračného tábora. Rodina sa o jeho osude dozvedela až po troch mesiacoch od konca vojny, keď sa s podlomeným zdravím vrátil domov.

Syn Stanislav sa po absolvovaní vojenského učilišťa Jana Žižku z Trocnova v Bratislave a Vojenského učilišťa vo Vyškove na Morave stal vojakom z povolania. Oženil sa a mal dve deti.

V roku 1970 mal byť premiestnený k útvaru do Česka. Vzhľadom na to, že s manželkou vychovávali maloleté deti, rozhodli sa, že do Česka sa nepresťahujú a tak odišiel do zálohy a presťahovali sa do ro-

diska v Rimavskej Bani a neskôr do Rimavskej Soboty, kde pracoval ako právnik na tamojšom JRD až do odchodu na starobný dôchodok 23. 12. 1998.

Stanislav Kušpál je od roku 2017 členom ZO SZPB arm. gen. I. Svobodu v Čiernom Potoku. Rozhodnutie stať sa jej členom prijal počas stretnutia so svojim bývalým spolužiakom zo „žičkárne“ Viktorom Timurom v novembri 2017 na spomienkovom zhromaždení pri príležitosti 72. výročia zavlčenia občanov Čierneho Potoka do koncentračného tábora.

Vďaka tomuto stretnutiu nadviazal kontakt s ďalším svojim „spolubojovníkom z armády“ podpredsedom ÚR SZPB Jurajom Drotárom zo Žiliny.

Stanko, hoci trochu neskôr, no o to srdečnejšie, Ti gratulujeme k Tvojmu jubileu a ako všetkým našim priateľom, aj Tebe želáme pevné sibírske zdravie a kaukazskú dlhovekosť.

Jozef Pupala



Dňa 19. januára 2019 nás vo veku nedožitých 88 rokov navždy opustil dlhoročný člen ZO SZPB v Hriňovej a dopisovateľ do časopisu Bojovník, ako aj autor publikácie Poľana nepokorená, Ing. Viliam Kršteník.

Bol vyznamenaný Medailou M. R. Štefánika 3. stupňa.

Češť jeho nehynúcej pamiatke!

Ľubica Micháliková

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** s 84-ročnou Annou Kovalíkovou.

■ **Heľpa:** s 58-ročnou Annou Oravkinovou.

■ **Vráble:** so 72-ročným Imrichom Matisom.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Oneskorená kondolencia z Moravsko-slovenského pomedzia

Celá plejáda najvrúcnejších básnických prídomek by sa dala vyčerpáť pri skladaní holdu žene, ktorá sa tak hlboko zapísala do povedomia každého, kto mal tú česť byť v jej blízkosti. Až v minulých dňoch sa k nám na Južnú Moravu dostala správa, že vo veku nedožitých 92 rokov zomrela dlhoročná nositeľka našich družobných, odbojárskych i kultúrnych kontaktov, pani Anna Foltánová-Plečitá z Piešťan.

Oneskorená informácia o tejto nevšednej osobnosti bola spôsobená tým, že pani Anna po 20-ročnom pôsobení v Piešťanoch, po strate priateľa po vážnom ochorení, žila ostatných šesť rokov v zariadení pre seniorov v Krakovanoch a na posledný odpočinok bola vzdialenou rodinou uložená 28. 11. 2018 na Cabajskom cintoríne v Nitre. Toto nám povedala až tajomníčka Obľv SZPB v Piešťanoch Božena Drgáčová.

Nevšedné aktivity Anny F. Ple-



citej boli známe nielen na Slovensku, ale aj na Morave. Narodila sa v kopaničiarskej osade „u Šindre-

lov“, ktorá je súčasťou obce Košariská. Počas vojny bola celá jej rodina zapojená do protifašistického odboja, Anna sa stala „pomocníčkou partizánov“.

Toto osudové prepojenie ju sprevádzalo celý život, kedy obeť pracovala v rade funkcií SZPB. Zážitky z Povstania zúročila aj vo svojej básnickej a spisovateľskej tvorbe. (Bola aj aktívnou spolupracovníčkou dvojtyždenníka Bojovník. Jej básnickú zbierku „Kvety vďaka sú živé“ získali mnohí úspešní riešitelia našich krížoviek – pozn. Bojovník) A. F. Plečitá bola aj úspešnou recitátorkou, nakoľko získala ocenenia v rade súťaží po celom Slovensku.

Od 1990-tych rokov sme s ňou nadviazali blízke osobné kontakty

prostredníctvom odbojárskych organizácií Břeclav – Trnava – Piešťany. Spájalo nás aj to, že 8. septembra 1944 padol v okolí jej rodnej obce partizán Jan Bystřický z Lanžhota. A aj jej zásluhou bola k pamätnej mohyle v Lopušnej doline pripojená pamätná doska s jeho menom.

Aj mimo týchto oficiálnych stretnutí sme mali po celé roky nevšedné väzby, vzájomne sme sa podporovali, vymieňali si skúsenosti a pestovali vrelé srdečné priateľstvo.

Anna Kyštiaková-Foltánová-Plečitá bola príkladnou nositeľkou a propagátorkou vzájomných vzťahov našich dvoch bratských národov a toto proklamovala celým svojím čestným životom a dielom.

Plk. v. v. Vlastimil Němeček
ČSBS, ČSOL, SLS – Břeclavská

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto
Právna forma: Občianske združenie
IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu pre našu činnosť v roku 2019.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 27. 11. 2018 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRIs45890/2018. Aktuálne tlačivo už s údajmi SZPB je možné stiahnuť zo stránky www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o prijíme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2019. Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Blogeri o škandálnom filme „Sviatok“...

...„čiernej komédie“, ktorá pojednáva o Leningrade v čase jeho nemeckej blokády. Autor telegrafického kanálu pod názvom „Predpísané doktorom“, nazval film cumľom.

„Predtucha ma nezradila – film je cumľom s množstvom sériových praktík a banalit. Iný variant na prítiahnutie záujmu, okrem špekulácií na tému „blokádneho Leningradu“, jeho tvorcovia nemali. Celkovo sa tu dá nájsť niečo spoločné s „Matildou“ (taktiež rozpačitý film) – veľa kriku a v skutočnosti obyčajná hlúposť,“ uviedol.

Novinár Oleg Kašin vo svojom telegrafickom programe porovnal „Sviatok“ s videoklipom Ally Pugačevovej „Ivan Ivanič“, poukazujúc na posledný popevok piesne. Pozornosť obrátil aj na to, že režisér filmu Alexej Krasovskij odstránil odvolávku na film kvôli tragickej udalosti v Magnitogorsku. Film sa stále nachádza na youtube.com.

Publicista a prekladateľ Dmitrij Pučkov v rozboře diela s historikom Jegorom Jakovle-

vom vyhlásil, že „Sviatok“ je absolútnou „táraninou“. „Čo to tu predvádzate? Načo je to? Pre koho?“, uvažuje vo videu. Poznamenal, že vo filme nie sú ani žarty vydatené. Nie je tam ani jeden žart, na ktorom by sa žiadalo zasmiať,“ dodal.

* * *

Pripomeňme si, že ruské ministerstvo kultúry na tento výtvor finančne neprispelo. Dej pojednáva o živote rodiny Voskresenských v zablokovanom Leningrade. Situácia sa vyhrocuje keď si syn Voskresenských privedie domov hladné dievča a staršia dcéra neznámeho muža, za ktorého sa chce vydať.

Režisér nazval svoj projekt „čiasťočne čiernou, no čiasťočne viac svetlou a novoročnou komédiou“.

Podľa vz.ru, 4. 1. 2019

Film: <https://www.youtube.com/watch?v=npERkylJnJss>

Prošba o informácie

Prosím o prihlásenie sa vojakov:

- z bojov pri Telgárte,
- príslušníkov tzv. židovskej rot, a
- vojakov z leteckých rôt.

na t. č. 0905 204 837, za účelom zachytenia spomienok z bojov.

Vopred Vám ďakuje Ladislav Lebeda

Vyšla kniha: Zajatec

Aj skúsený majster psychotrilerov by mal čo robiť, aby vymyslel podobný príbeh, aký ponúka táto kniha. Lenže všetky udalosti opísané autorom sa skutočne stali.

Sedemnásťročný JÁN ŠPIRKO možno ani netušil, akému riziku vystavuje seba a svoju rodinu, keď robil spojku medzi partizánskymi skupinami. Jeho vlasť bola ohrozená, a tak ju išiel brániť. Zdalo sa mu to rovnako prirodzené ako vyrieknutie sľubu priateľovi v zajateckom tábore, ktorý sa jednému z nich stal neskôr osudným.

Keď mladučkého partizána v obci Veľké Borové Nemci ranili, odviekli ho na gestapo do Ružomberka. A tam sa začína cesta plná hrôzy, bolesti, sklamaní, ale i veľkej viery a odhodlaní. V ružomerskej väznici stála Jánovi Špírkovi smrť za chrbtom prvý raz. Život mu zachránil neznámy Cigán, ktorý jediným úderom zlikvidoval besniaceho gestapáka. Dobytý Ján však nemal za svoju záchranu ako poďakovať. Kým ležal v bezvedomí, Deža gestapáci s najväčšou pravdepodobnosťou umučili. Odtedy osud raneného partizána tvorili úteky a zajatecké tábory...

Tento pravdivý a nezvyčajne emotívny, sil-

ný príbeh uzrel svetlo sveta náhodou. Po smrti svojho starého otca poslal vnuk nájdený rukopis do vydavateľstva IKAR. To, na čo Ján Špírko len nerád spomínal, radšej spísal a odložil. Nikdy neuvažoval o tom, že jeho život sa môže stať príkladom pre mnohých.

Ján Špírko sa narodil v Turčianskej Štiavničke. Pracoval od ranej mladosti a paradoxne v rakúskom zajateckom tábore objavil výrobky, ktoré sám kedysi stružlikal v dielňach Dreviny Turany.

Zranený partizán v rozličných zajateckých táboroch spoznával ozajstnú cenu priateľstva a hodnotu slova. Ledva vydržal pochod smrti, keď hitlerovci štváli vyčerpaných väzňov z komplexu koncentrákov v okolí Mauthausenu, aby zahladili stopy po svojich zverstvách. Možno mu pomohla jeho mladá, divoká krv, ktorú z neho nemecký doktor pumpoval pre zraneného oficiera, a možno zaťatosť a odhodlanie, ale napokon sa vrátil. Vraj bol z neho prísny otec piatich detí, ale láskavý dedo dvanástim vnukom, ktorí sa až po jeho smrti dozvedeli, čo si ich starý otec vo vojne vytrpel. **Text z prebalu knihy**

Poznámka: Túto knihu dostane niekoľko úspešných riešiteľov našich krížoviek

Kniha**Blokádne straty Leningradu sú nanovo spočítané**

Historik Vjačeslav Mosunov predstavil knihu „Prielom blokady Leningradu. Operácia Iskra“. Sú v nej uvedené nové údaje o počte zabíjaných a nezvestných vojakov sovietskych vojsk počas týchto bojov.

„Pri písaní knihy sa podarilo zrátať straty v rôznych etapách prelomovania blokady a pri ďalšom útoku, keď vo februári 1943 prebiehali silné boje v Južnom Priladožji s cieľom rozvinutia úspechu (sovietskych vojsk). Tieto boli najmenej 170 tisíc, pričom ide o minimálny údaj. Doposiaľ sme mali len odhady týchto strát. Doposiaľ sa pracovalo s údajom 115 tisíc pri prielome blokady, išlo však len o údaj do konca januára 1943.

Ďalšie straty neboli ani porátané a ani uverejnené,“ povedal Mosunov pri prezentácii knihy.

Ruský historik uvádza aj straty nemeckých vojsk z tohto obdobia. „Podarilo sa nájsť každodenné hlásenia, mesačné sumáre i celkové súčty, ktoré štáb armády predstavil v apríli 1943. Podľa týchto dokumentov celý 26. nemecký armádny zbor, ktorý obkolesoval Južné Priladožie, kde bola prelomená blokáda, stratil od 12. januára

po 10. marec takmer 34 tisíc ľudí,“ dodal autor knihy a vysvetlil, že pri písaní sa opieral o zdroje, ktoré vedci doposiaľ nepoužívali. (Viac: <https://vz.ru/news/2019/1/11/958925.html>)

* * *

Blokáda Leningradu trvala 872 dní, od 8. 9. 1941 do 27. 1. 1944. V januári 1943 bolo obkolesenie prelomené a začalo sa pravidelné zásobovanie mesta. Celkovo za čas blokady v Leningrade od hladu, chladu, bombardovania a delostreleckej paľby zahynulo podľa rôznych údajov od 600 tisíc do 1,5 milióna obyvateľov. **Podľa vz.ru, 11. 1. 2019**

Nechutné žartovanie o generálovi Karbyševovi

Za nechutné žarty nad sovietskym generálom Dmitrijom Karbyševom, umučeným v koncentračnom tábore Mauthausen, nazval ruský režisér Nikita Michalkov účastičky relácie Comedy Woman ovcami.

V Michalkovovej relácii „Besogon“ sa hovorilo o ruskej elite a pri tom bol ukázaný úryvok z vystúpenia herečiek Comedy Woman v roku 2013.

„Cítite, priam chladok prešiel po chrbte,“ povedala jedna z herečiek. „To chlapík z reklamy Mentos dýchol!“ dodala druhá. „Nie, to je zamrznutý duch generála Karbyševa. Pristúpil k tebe zo zadu a objal ťa,“ povedala tretia.

„Keď ovce z Comedy Woman takto vtipkujú, samé chápu, čo hovoria? O kom to hovoria? Veď si čo len na sekundu predstaví, aké je to na

štyridsaťstupňovom mraze polievať človeka vodou z hadíc a premeniť ho na vlastný ľadový pamätník?“ okomentoval epizodu Michalkov.

Generál Dmitrij Karbyšev bol technickým vedcom, generálporučíkom ženijných vojsk, doktorom vojenských vied. Na začiatku Veľkej vlasteneckej vojny bol ranený a padol do zajatia. Vo februári 1945 ho mučili na mraze s ľadovou vodou a zabili.

O tom, ako sa na pojem „elita“ pozerá Nikita Michalkov, dokazuje úryvok z jeho relácie od 30 minúty a 36 sekundy. Pomohol si príbehom ruského vojaka z 1. svetovej vojny (v ruštine) a zdôvodňuje prečo práve ten konkrétny Ivan patrí medzi ľudskú elitu a nie „ovce“ z Comedy Woman: <https://www.youtube.com/watch?v=usfBLa6L3ec&t=1836s> **Podľa vz.ru, 4. 2. 2019**

Napísala nám lúštitelka krížovky

Ďakujem za knihu o SNP. Tak si myslím, že by ju mali mať všetci učitelia dejepisu na Slovensku, lebo čo už človek v poslednej dobe z RTVS počuje a vidí, to už hraničí s propagáciou režimu slovenského štátu. Ako raz v Bojovníkovi povedal spisovateľ Banáš, to už nie je ani na smiech, to je na psychiatriu!

Darina Samáková, Nitra

